

Menas, išaugęs iš jaunų sielų

Jei žmogus daugiau nieko nekurtų, kaip savo gyvenimą — jis būtų tikras gyvenimo
menininkas

Sakoma, kad katalikybė yra *compositio oppositorum*, priešingybų sandėris; iš tikrųjų, panagrinėję mes tatau ir konstatauojame. Realybėje, kurią katalikiškasis žmogus tiki, ir vertybėse, kurias jis nori kurti, yra gausu vidurinių įtampų ir priešingybų. Katalikybė tai yra itin komplikauta loginių ir psichologinių jėgų sistema, o tačiau joje yra ir kažkas paprasta, nesudėtinga. Jos tikėjimas į Realybę skleidžia skaidrius džiugio spindulius, tačiau kurdama vertybes jį neapsieina be tragiškų konfliktų bei įtampų.

Jau iš to galim tarti, jog nėra lengva viena formule nuskaidyti katalikiškąją sielą. Prie to dar prisideda viena ypatinga paslaptis. Kiekviena siela katalikybėje priima savotišką būdą, kiekviena siela savotiškai reaguoja į tą sistemą, kuri į ją įeina; kiekviena siela katalikybėje duoda savitą atsakymą, einantį iš jos esmės, jos laisvės ir malonės gelmių. Dėl to tai pačių paskutiniųjų katalikiškosios sielos paslaptį mes iš viso negalim nuskaidyti. Ką mes tegalim atgauti, tai tėra tik forma, kurią jai duoda katalikybė; tai yra tie bendrieji bruožai, kuriuos kažkokiu būdu gauna visi katalikiškieji žmonės. Bet ir tatau teikia nepermatomą gausybę tipų, savitumų, skirtingų ypatybių.

Realybė ir objektyvė

Gal geriau suvoksime katalikiškojo žmogaus esmę, jeigu atsiminsime, kad katalikiškąjį žmogų saisto realybė, į kurią jis tiki, bet kad antra vertus ji veikia įtampas ir įtampų priešinėjumai, kurie jį nuolat verčia vaikštinėti tarp dviejų skyrų stovinčių tiltų spyrių. Be geriausiai čia tiks formulė: katalikiškojo žmogaus esmė yra susaistytas judėjimas.

Katalikiškąjį žmogų saisto realybė, į kurią jis tiki, ir objektyvė, kurioje jis gyvena. Toji objektyvė yra Dievas ir Dievo pasaulis, Bažnyčia ir jos bendruomenė, tūkstantmetės tradicijos, visos dogmų, normų, etikos, moralės pasaulis, žodžiu, katalikiškojo žmogaus dvasinė aplinka. Iš tos realybės kyla pirmiausia kietumas, tvirtybė. Juk nustatė realybės kriterijum esant tatau, kad jį yra kieta ir atspari, kad jį nesi- duoda nustumiama nei panaikinama, kad jį yra nepriklausoma nuo mūsų jausmų ir norų. Taip ir toji realybė, kuri glūdi katalikiškojo žmogaus sieloje, yra kažkas nepaliečiama ir nepajudinama. Iš to ir vien iš to, o ne iš papratimo, išsimiklinimo ar būtinumo, kyla tasai tvirtumas, kuris ženklina jo gyvenimo būdą, jo etiką, jo principus; iš čia pačios jo valios nepalenkiamumas, jo pastangų tikslingumas, jo ištikimybė principams, kuria visada galima pasitikėti; pagaliau, čia glūdi ir kankinių narsos šaltinis. Tikrovės stiprybė tūno katalikiškojo žmogaus sieloje kaip uola.

Toliau iš tikrovės dvelkia tam tikras blaivumas. Visa realybė yra blaivi ir kukli, jį ir viską daro kuklu. Katalikiškasis žmogus yra kuklus žmogus, nes jis mąsto apie realybę, iš kurios jis negali nieko daugiau nei reikalauti, nei norėti, kaip tik tai, ką jį teikia. Jisai yra kuklus, nes jį mąsto apie objektyvę, prieš kurią neturi reikšmės subjektyvumas bei savasis „aš“, dėl to jis sau nieko ir nereikalauja. Bet kaip tik tatau

katalikiškąjį žmogų ir apsaugo nuo lūžimo bei žlugimo; kuklumas jam kaip tik ir duoda naršos, tatau jį kaip tik išgelbsti nuo visą triuškinančios gyvenimo tragikos. Jis nesudėtinga tikrovę, nes jį iš jos nelaukia nieko daugiau, kaip kad jį nait gali duoti. Žemėje jį nelaukia paskutinės prasmės, šiame pasaulyje jį nelaukia puičiausios harmonijos, gyvenime jis netrokšta rojus; kaip tik dėl to jį niekad nerezignuoja ir rankų nenuleidžia.

Šitoji narsa leidžia katalikiškajam žmogui įžiūrėti iš tikro šviesias gyvenimo puses. Būdamas kuklus, nereikšdamas perdėtų reikalavimų bei pretenzijų, jį yra dėkingas už kiekvieną šviesos blykstelėjimą, prasišverbusį pro debesį; dėl to jis pastebi visa, kas tik jo kely pasitaiko gražu bei dėkinga.

Visa realybė veikia formuojamai. Katalikiškasis žmogus brangina ir mėgsta formą, gyvenimo būdą, gyvenimo stilių, kokį jį kuria realybė, jį jįsi-veda į savo gyvenimą. Jis šalinasi visokio dirbtinumo, patos, perdėjimo bei pertempimo; jis neatgrasomai nepasitiki viskuo, kas liguista. Vargiai ar yra kitas žodis, kuris būtų taip dažnai sutinkamas bažnytinėje literatūroje, kaip žodis „sveikas“. Sveikas mokslas, sveika askezė, sveikas gyvenimo būdas. Visa, kas dirbtina, kas svaiginama, kas demoniška, kas akla — visa tai yra priešinga sieloje glūdintam katalikiškajam charakteriui, nes tatau yra priešinga formai, kurią jis mato realybėje.

Simboliai pasidaro kabančiais realybės pasiuntiniais

Taigi, realybės nuovokimas yra dvasinė katalikiškojo žmogaus forma. Tatau reiškia, kad katalikiškajam žmogui lemiamą reikšmę turi ne subjektyvė, ne jausmas, ne nuotaika bei polinkiai, bet tai, kas ateina iš oro, iš viršaus. Tatau čia tiek toli, kad net išoriniai veiksniai — ceremonijos, simboliai, bažnyčių prieblanda, varpų skambesys, spalvų puikumas, pamaldų puošnumas — ne tiesioginiai jį veikia, kaip dažnai manoma, bet per dogmas, per realybę: varpų skambesys mums tekamba tik tada, „kai mūsų mintys skrenda į žmogum tapusį Dievą; liturginėms spalvoms esam akli, jeigu nešviečia Dievo šviesa; lempelė ties tabernakulu mums nieko nebyloja, jeigu tenai nėra Eucharistijos; ir smilikalai yra bereikšmiai, jeigu jie kartu su mūsų mintimis nekyli į Dievą. Tik tai toje realybėje, tik tai jos šviesoje ir tik tai per ją simboliai pasidaro kabančiais tos realybės pasiuntiniais. nuteikiančiais mūsų sielą liūdesiu, džiaugsmu ar gailėsčiu.

Toliau, katalikiškajam žmogui lemiamą reikšmę turi ne savasis aš, bet tai, kas yra viršum jo. Dėl to tai katalikiškasis žmogus niekada negali būti vienas, jis negali vienas spręsti ir vienas norėti. Jis visada yra pasinėres į didžiąją visumą, viršum jo visada budi Dievas. Tatau itin giliai veikia jo charakterį ir esmę. O tačiau toji objektyvė nieku būdu nėra jam svetima prievarta nei tirionija toji objektyvinė tampa jo esmė, jį saį ją priima kaip savo paties valią. Jisai pasidaro jos dalininkas ir bendradarbis. Jisai yra Dievo ir Bažnyčios nuosa-

vybė; bet ir Dievas bei Bažnyčia jam priklauso, yra jam sava, ir tai yra meilės dėka.

Meilė daro tai, kad mylimojo valia tampa valia to, kuris myli; meilė juk sako: „Ne mano valia teesiz, bet tavo“. Meilės logika byloja: tavo valia yra maistas, kuris mane sotina, kai jį aš išsipildu. Meilės logika sve timą paverčia savu. Užtat tai, kas vyksta katalikiškojo žmogaus realybėje, yra taip sava ir artima, kaip daugiau niekas. Toji realybė, kuri saisto katalikiškąjį žmogų, veikia jį ne kaip išorinę prievartą, bet kaip jėgą, apimanti jį iš vidaus; jis ir jaučia, kad tie saiti yra išaugę iš pačių jo buities, jo esmės gelmių.

Jėga, iškylanti žmogų virš masių

Toji realybė kataliką saisto per asmenybes. Jį nait nėra sustingusi ir šalta, kaip gamtos dėsni: jį nait yra gyva ir šilta. Beje, tame glūdi kažkas irracionalu, nenusakoma, neapskaičiuojama. Gamtos dėsni aš galiu apskaičiuoti, aš žinau, kaip jis mane veikia, bet gyvos asmenybės, nors jį nait man būtų ir mielaisia, apskaičiuoti aš negaliu: jį visada slepia savyje netikėtumų bei staigmenų. Taigi, katalikas žmogus turi reikalą su asmenybėmis, kurios jį veikia ir saisto, bet prieš jį jis neįaučia jokios baimės, nes iš jų išeina ne sauvalė, bet šventas būtinumas. Tos asmenybės yra pagrįstos tiesos ir realybės metafizika, kuriai jos turi paklusti. Tatau išaiškina ir bažnytinės teokratijos paslaptį — Bažnyčios valdžios ir autoriteto paslaptį, kuri pašalaučiui taip sun-

Algirdas Landsbergis

Motina vakare

Motina laisto gėles.

Vanduo klauso jos mosto.

Ji suskaičiuoja kates

Ir mintyse paglosto

Savo anūkų galvas.

Ir nenustoja klausiusi

Kaip kambary sūnau

Žingsniai kalba su vakaru

Vis tamsesniais sakiniais.

Žingsniai prie pat jos širdies

Kaip vos prieš jam užgimsiant.

Ji klausosi trisdešimt metų

Ir laisto savo nerimastį.

Tuojau ji vėl iškeliausi

Į jo nakties labirintus

Ir lauks tolimiausiam

Taške — vėliakos jo apkabinti.

Vakaras vėsta.

Langinės susineria rankomis.

Kačių akys išblėsta.

Motina užsklendžia duris.

kiai suprantama. Kaip gali moteris, savarankiškas žmogus taip pasiduoti svetimam autoritetui? Tatau tėra įmanoma tik dėl to, kad tasai autoritetas yra teokratinis; dėl to jį nait nėra autokratinis, tirioniškas. Šitoje bažnytinėje realybėje, kuri kataliką saisto ir apvaldo, tasai žmogus, kuris valdo, neturi svarbos. Žmogus kaip toks čia nieko nereikia, jis yra niekas; bet jis turi Dievo įgaliojimų antspaudą, Dievas yra tas, kuris ir jį valdo. Dėl to tai yra įmanoma klausyti žmogaus ir jo negarbinti, paskui žmogų sekti ir netapti jo vergu. Nepaprasta rizika yra žmogui tarnauti, paskui žmogų sekti, į žmogų tikėti. Toji rizika gerai išina tik ten, kur žmoguje veikia ir reiškiasi pats Dievas. Dėl to tai ir yra įmanoma, kad Katalikų Bažny-

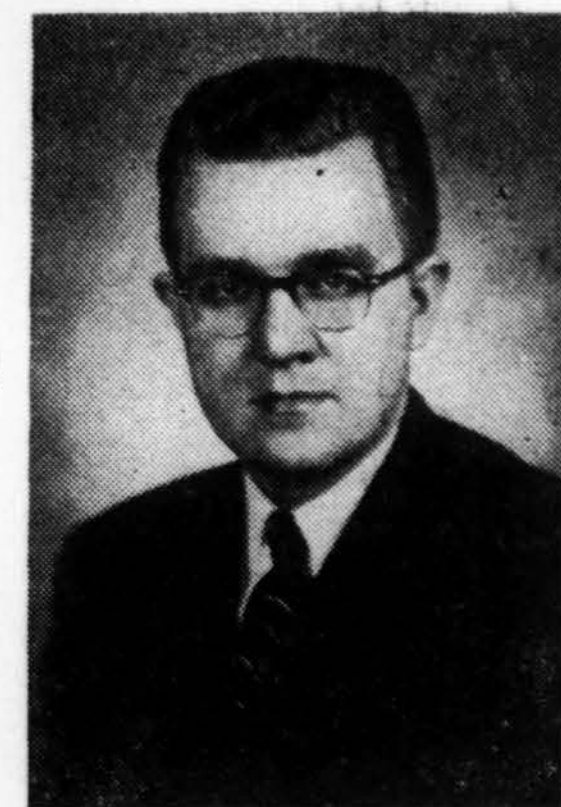
čia, būdama masinė organizacija, nepasiduoda masių dėsniui. Tasai gi dėsni, kaip mes kad matome visose tautos, sako, jog masės viena kitą stumia žemyn, ir dėl to masių lygmuo visada rodo tendencijos kristi. Visos masės stengiasi niveliuoti, lyginti tai, kas prasikiša. — Kodėl gi tasai masių dėsni nepasireiškia Katalikų Bažnyčioje? Gi dėl to, kad čia iš viršaus nuolatos, nepaliaujamai veikia jėga, kuri žmogų paima ir iškelia viršum masės. Tegul jį saį bus ūkininko sūnus, tegul jis bus darbininko vaikas, toji jėga visvien jį paims ir ant jo galvos uždės trigubą karūną ženklą, kad masė neprivalo valdyti, bet kad viršum jos turi būti augštesnis lygmuo.

Tiktai teokratijos dėka tega-

(Nukelta į 2 psl.)

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Leonardas J. Šimutis, Jr., šiomis dienomis gavo pranešimą iš Chicago švietimo departamento, kad jis gerai išlaikęs reikalingus kvotimus pastoviam mokytojo sertifikatai gauti vals tybinės kolegijose. Tuo būdu jis dabar turi teisę dėstyti muzikos ir kitus dalykus ne tik vidurinės miesto mokyklose, bet ir kolegijose. Šiuo metu jį saį Chicago Mokytojų kolegijoj dėsto muzikos teoriją ir muzikos mokyto mokyklose metodus. Be to, dirguoja gausin gam kolegijos chorui. Mokytojų kolegijoj mokytoja jau ketvirtį metų. Profesorijauja ir De Paul universiteto muzikos

L. Šimutis Jr.

fakultete. Be to, praėjusį pavasarį buvo pakviestas gausin gausiojoj Chicago Sv. Ritos parapijoj sekmadieniais varguoti Sumos metu, paruosti ir dirguoti vyrų ir berniukų chorui. Seniau yra vargonininkavęs šv. Pranciškaus parapijoj, Indiana Harbor, Ind., Aušros Vartų par. Chicago ir Kristaus Karaliaus bažnyčioj (tik sekma dieniais). Taip pat keletą metų sėkmingai dirgavo Lietuvos Vyčių chorui.

Jaunasai L. Šimutis yra gimęs Brooklyn, N. Y. Pradžios mokyklą baigė Chicagoj (lietuvių Svč. P. Marijos par., Marquette Parke); vidurinius mokslus išėjo Thompson, Conn., Marianopolio kolegijoj. Chicagoj lankė Wilson kolegiją, o humanitarinius ir muzikos mokslus baigė De Paul universitete, įsigydamas bakalaureato ir magistrato laipsnius muzikoj. Didele atsidsėjimu pas žinomąjį kompozitorių prof. dr. Steina studijavo kompoziciją, gaudamas už savo mokslinius kūrinius (kompoziciją) augštą įvertinimą. Sukomponavo keletą vertingų kūrinių — dainų lietuvių kalba: mišriam chorui, solo listams, vyrų chorui, parašė pianinui sonetina, styginį kvartetą, smuikui solo ir sukūrė keletą giesmių. Jaunasis kompozitorius mėgsta rašyti muziką savo tėvo (dienraščio „Draugo redaktoriaus) žodžiams.

Jo žmona Zita taip pat yra muzikė. Drauge su juo baigė De Paul universitetą muzikos bakalaureato laipsniu. Ji yra žymų pianistė ir šiuo metu Sv. Ritos parapijos vargonininkė. Juodu augina tris sūnus ir dukrelę. Jų trys jau lanko parapijos pradžios mokyklą.

• Bertrand Russel, anglų filosofas neopozityvistas, bendra darbiaujant A. N. Whitheadui, už „Principia Mathematica“ laimėjęs Nobelio premiją, visų nustebimui, sulaukęs 80 m. amžiaus pasirodė su literatūrinio veikalu „Sėtonas priemiesčiuose“. Deja, veikalas jeigu kuo pasižymi, tai kaip kuriomis insinucijomis prieš Kat. Bažnyčią, prieš kaip kuriuos mokslus ir t.t.

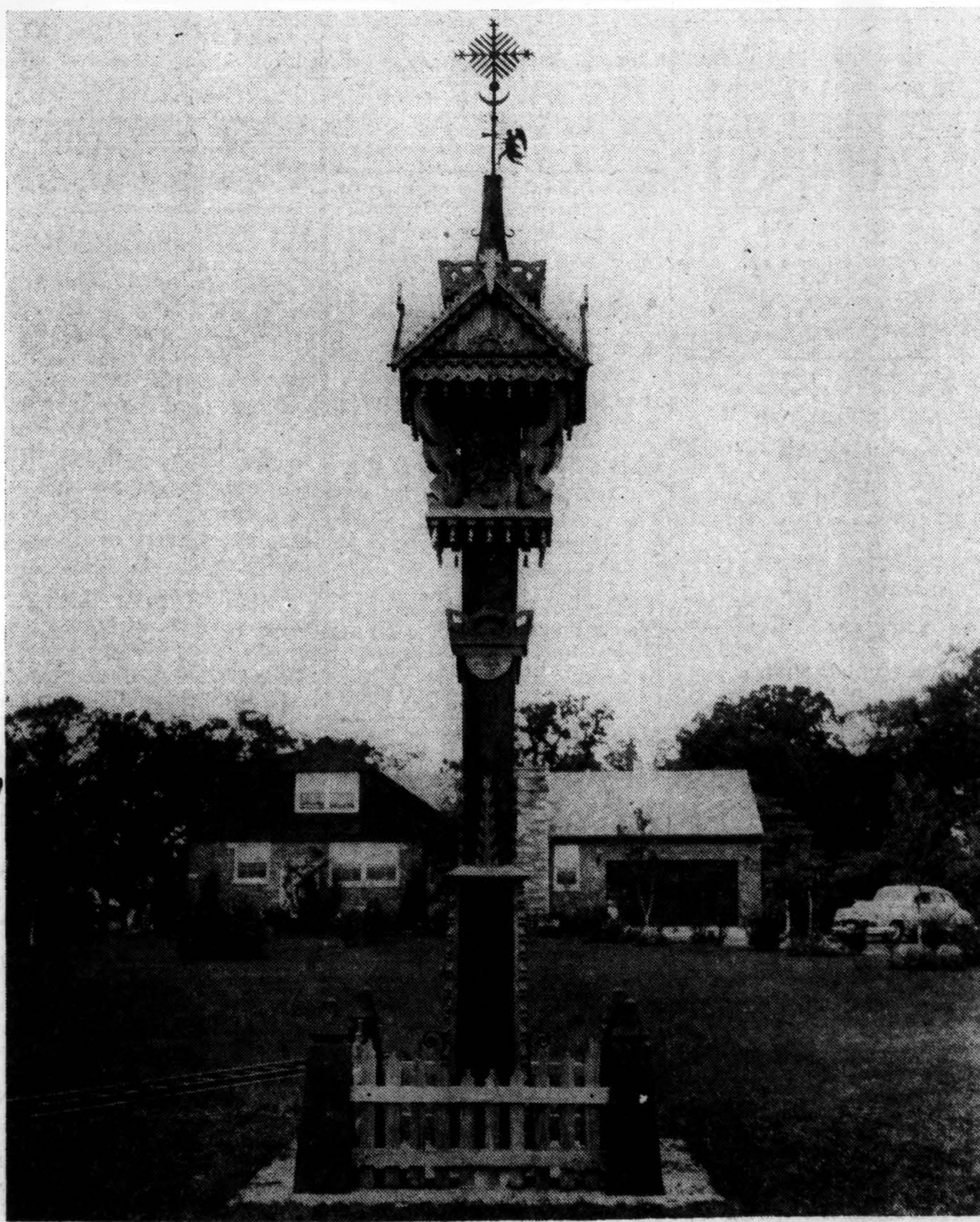
• Jurgis Sauvernas, „Lietuviais esame mes gimę“ autorius, gimė 1831 m., o mirė 1904 m.

• Kun. V. Bagdanavičius, MIC, Liet. studijų institute praeitą penktadienį kalbėjo apie senosios žydų tautos įnašą tautiniams klausimams aiškinti. Žydų tauta būdama nepaprastai sena ir turėdama turtingą tautinius klausimais literatūrą, sutelktą Sen. Testamente, duoda daug dar neištirtos medžiagos tautiniams klausimams svarstyti. Prelegentas, pasinaudamas ekonomisto Max Weberio viso gyvenimo studija apie sen. žydų tautą pateikė keletą jos bruožų. Max Weberis tautas skirsto į tautas šeimninkes ir tautas svečius. Žydus jis laiko būdingais svečio tautos atstovais. Svečio tipo tauta iš vienos pusės yra uždara tauta ir laisvai pasirenka ghetą, tačiau iš kitos pusės ji nėra atsisakydama tauta, kuri apsitvertų kinų siena. Tiesiog paradoksiškai atrodo, kad žydų tauta, nepaisant savo visuomeninio savitumo, beveik visada gyveno susimaišiusi su kitomis tautomis. Tokioms kraštutinėms visuomeninėms nuotakoms suderinti reikia labai objektyvaus ir labai gyvo tautos dvasinio centro. Kas buvo tuo žydų centru? Šiam klausimui nėra vieningo atsakymo. Tačiau Weberis sutinka, kad praktiškai 10 Dievo įsakymų laikymas bus sukūręs šioje tautoje tokią plačią visuomeninę pasauliūrą.

Po paskaitos buvo gyvos diskusijos, kuriose buvo iškelta pažiūrų, žvelgiančių į žydų tautą kitu požiūriu.

• Paukštienės tapybos paroda. Gruodžio pradžioje Lietuvos auditorijoje ruošama dailininkės Jadvygės Dobkevičiūtės-Paukštienės tapybos paroda, kurioje bus išstatyta apie 100 įvairaus žanro darbų. J. Paukštienė nėra naujokė, baigusi Kauno meno mokyklą ir ilgesnį laiką gilinusi studijas užsienyje. Parodoje dalyvavusi ir Kaune. 1937 m. Paryžiaus tarptautinėje meno parodoj, gavusi už tautinio kilimo projektą aukso medalį, o akademijoje — už tapybos darbus, atžymėta keliais pagyrimo lapais. Nors yra viena iš jaunesnių moterų dailininkių, bet produktinga ir savo charakteriu skirtinga, daugiau impresionistė, bet su originaliu koloritu ir kompozicija. Ji šioje parodoje išina viena ir išstatyto pastarųjų metų darbus, kurie dar niekur nebuvo parodoje išstatyti ir niekam nematyti. Šiuo metu laisvajame pasaulyje yra keliolika lietuvių moterų dailininkių, iš kurių paminėtinos: Gražina Butauskaitė-Firnavičienė, Agota Kizevičiūtė-Rimienė, Ada Peldavičiūtė-Montvydienė, Eleonora Lukšaitė-Marčiulionienė, Halina Naruševičiūtė-Zmuidzinienė, Irena Ralkevičiūtė-Stankūnienė, Vlada Stančikaitė-Abraitienė, Birutė Vilkutaitė-Gedvilienė, Marija Jakaitė-Laurinavičienė, Elena Šidlaite-Dočenė, Ona Dolskaitė-Paškevičienė, Matuzonytė-Ingelevičienė ir kitos. Jei kas išsūrus, tai knygų iliustravimas. Iš minimų dailininkių tik J. Paukštienė gali kiek daugiau atsiduoti kūrybai. Ir ši jos tapybos darbų paroda bus ir įdomi ir lankoma, nes Amerikoje dar pirma lietuvės tremtinės ir apskritai moters individuali paroda.

• Kun. dr. J. Navickas, kaip Lietuvos atstovas, įeina į specialų komitetą, sudarytą Šveicarijoje rinkti žiniom apie religijos persekiojimą anapus bolševikinės sienos ir demaskuoti bolševikų melui apie sąžinės ir religijos laisvę.

Lietuviškojo stiliaus kryžius A. ir G. Milauckų sodyboje netoli Chicago, 8900 W. 111th St. Antanas ir Genovaitė Milauckai, sekdami tėvų paprotį Lietuvoje, pasistatė menišką kryžių savo 21 akierio kryžiaus architektas yra J. Mulokas, skulptorius — P. Vebra; staliaus - medžio darbus atliko K. Balčiūnas. Darbų vedėju buvo inž. K. Karadžia. A. ir G. Milauckai, senesnės kartos veikėjai lietuviai, šį paminklą pasistatė, kad padėkotų Dievui už palaimą jų gyvenimui šiame krašte. (Foto "Chicago Tribune").

MENAS, IŠAUGĘS IŠ JAUNŲ SIELŲ

(Atkelta iš 1 psl.)

lima, kad Bažnyčia turi savy-
tai, kas yra nekintama, ir ta-
čiau kartu gali prisitaikyti. Tai,
kas nekintama, yra nepaliecia-
ma ir nepanaikinama; tatau ne-
priklauso nei nuo žmogaus, nei
nuo minios, nei nuo aistrų ar
nuotaikų. To nepajudina šimt-
mečiai ir net tūkstantmečiai. O
tačiau tatau yra elastinga, jud-
ru ir pritaikoma, nes tatau juk
skirta žmonėms. Žmonės ateina
ir nučėna, bet viršum jų stovin-
ti charizma pasilieka amžinai.
Tosios teokratijos dėka žmo-
gus savo sąžinėje gali įsiparei-
goti ir kartu likti laisvas žmo-
gus.

Kas yra laisvas?

Juk kas yra laisvas? Gi ta-
sai, kuris nėra įsipareigojęs nė
vienam žmogui; laisvas yra tik
tas, kuris neturi nė kokios žmo-
nių baimės; laisvas tėra tik ta-
sai, kuris neįsivaizduoja žmonių
malonės. Gi katalikiškasis žmo-
gus nei žmonių baimės nežino, nei
j malonės yra reikalingas: savo
sąžinėje jis tiesiausiai esąs įsipa-
reigojęs tik Dievui, kuris kalba
j jį per žmones. Tik tai tosios
teokratijos dėka autoritetas pa-
sidaro pakeliamas žemesnie-
siems, nes jiems paklusnumas
reiškia pasitikėjimą Dievu, ku-
ris pastatė vieną iš žmonių; ji-
sai juk žino, ir dėl ko kam Jis
tą žmogų parinko. Gi vadovau-
jančius ne valdžios ir galybės
troškimas atvedė į sostą, bet
noras tarnauti, būti visų Dievo
tarnu. Koks baisus užda-
vinys, kokia didžiulė atsakomy-
bė būti vadui! Katalikiškasis au-
toritetas nori tatau suvokti, ir
iš jo suvokimo neretai kyla jo
silpnybės. Jeigu katalikiškasis
autoritetas kartais per kietai
laiko vadžias, tai ne dėl to, kad
trokštų valdžios, bet dėl to, kad
jis jaučia atsakomybę, kad jis
kenčia nuo didžiulės naštos slė-
gimo. Dėl didžios baimės, kuri
rusena jo sieloje, jisai vargšas
taip nerdingai gniaužo vadžias
savo rankose.

Bet Katalikų Bažnyčioje yra
konfliktų, ir katalikiškasis žmo-
gus kenčia dėl tų konfliktų, ku-
riuos jis turi su savo Bažny-
čia ir savo autoritetu. Taip,
konfliktų yra, bet jeigu abiejo-
se pusėse yra vienodi dvasiniai
nusiteikimai, tai tie konfliktai
virsta gyvybės elementu ir tik-
ru pažangos pradū.

Atsakomybė už tiesą ir gerį
Kokie gi yra tie nusiteikimai,
kurių turi turėti abi šalys? Gi
atsakomybė už tiesą ir gerį.
Jeigu abi šalys tik to siekia,
tai konfliktas tėra tik pasigėrėti-
nos rungtynės. Ir katalikas
žmogus, kuris stovi šitokiose
rungtynėse su savo bažnyčia,
tegalai džiaugtis, nes iš to jis
susilaukia ne praeikimo, o pa-
laimos. Tai nelyginant Jokūbo
imtinės su savo Dievu: "Nepa-
leisau Tavęs, Viešpatie, kol ne-
palaiminsi mane".

Be abejo, abiejų šalių nusitei-
kimai turi būti vienodi. Katali-
kų Bažnyčia brangina mintijimą
ir įvertina jo galią; jina-
žino, kad mintis kaip žvaigždė
gali sušviesti tautos, bet kad
jina-žino, kaip užlipti ant jos
kaip degėlas, užkuriąs liepsną.
Užtat — atsargiai su ugnimi!
Katalikų Bažnyčia gerai žino,
kad žmogaus intelektas yra stip-
rus ir galingas įrankis tiesiai su
rasti; jina-žino, kad Bažnyčia, yra la-
bai ir labai intelektualinė, bet ji
nėra racionalistinė. Ji neti-
ki, kad intelektas gali apimti
visą realybę; kad ir didžiausias
būty genijus, mokslininkas bei
tyrinėtojas, jina- netiki, kad jis
viską žino. Katalikų Bažnyčia
yra kupina pasitikėjimo tiesa;
jina-žino, kad tiesa gali perga-
lėti ir kad ji pergalės, bet tatau
bus ne šiandien, ne rytoj ir ne
išsyk, bet per šimtmečius ir
tūkstantmečius. Jina-žino, kad
tikroji žmonijos pažanga eina

labai pamažu ir kad didžiųjų
asmenybių įrašai į ją teatžymi-
mi tik kas keli tūkstantčiai me-
tų. Ji netiki, kad kiekvieną die-
ną būtų padaromi epochiniai at-
radimai.

Katalikų Bažnyčia skeptiškai
žiūri į atskirus tiesos įieškoji-
mus, nes ji per daug pasitiki pa-
čia tiesa. Katalikų Bažnyčia
pažangą mėgsta ir jos trokšta,
bet dar augščiau už pažangą ji
stato sielos išganymą, gerį, nu-
sižeminimą, meilę. — Tokia yra
Bažnyčios autoriteto pozicija.
Dėl to tai tarp katalikiškojo
žmogaus ir jo Bažnyčios neįma-
nomas yra kartus konfliktas ar
pikta bei arši kova: tai tėra
dvasinės rungtynės bei nepaliau-
jamą aiškinimą.

Beje, ir šitoji saja slepia sa-
vyje pavojų; bet juk visada
tai, kas yra didžioji, turi ir did-
žiausius šėšėlius bei pavojus.
Turi gundymų ir katalikiškasis
žmogus, ir jo didybė kaip tik
ir sudaro tatau, kad jo pavojai
yra tokie dideli.

Gundymų reikšmė

Kokie gi yra katalikiškojo
žmogaus gundymai? Gi tai, kad
ji per dūm apvaldo objektyvumą,
kad jis permaža ima vertinti
subjektyvumą ir subjektą —
žmogų bei jo sugebėjimą. Kad
tokie pagundos esama, matyti
iš to, jog net katalikiškuose raš-
tuose klaidingai pastatomi nusi-
žeminimo, tos didžiosios dory-
bės, sąvoka: nusižeminimas tė-
nai neretai persamas jau kaip
menkystės jausmas. Tatau jau
yra pasidavimas pagundai per-
daug nuvertinti subjektyvinius
sugebėjimus ir žmogaus veiki-
mą per daug nustumti į užpaka-
lį Dievo veikimui. Kas taip da-
ro, pasidaro abejingas, neryž-
tingas, neveiklus. Nevisi katali-
kai yra šito pavojaus išvengę.

Objektyvumą taip pat gali bū-
ti nepilnai, vienašališkai užčiuo-
p. Katalikiškasis žmogus žvel-
gia į augštybes, įieško tolimų
tikslų, veikia į toli. Gali atsi-
tikyti, kad jis nepastebi to, kas
yra čia pat arti, kad jis praei-
na neatkreipęs akies į kasdien-
nines, paprastąsias, natūralines
dorybes. Ar visi taurieji katali-
kai yra šito pavojaus išvengę?
Tie, kurie yra akis įsipyre į pa-
danges, tuo pačiu negali pas-
tebėti to, kas yra po kojomis.
Gotika buvo katalikiškojo vi-
duramžio menas, ir jo savybė
buvo ta, kad jo pastatai be ato-
dais ir su negirdėtu greičiu
skrido į neapmatomas augšty-
bes. To meno pavojus glūdėjo
tame, kad jo pagrindai buvo
persiauri. Po to atėjo barokas,
kuris buvo pamėgęs platesnius
pagrindus; bet jisai jau buvo
išleidęs iš akių tikslą ir nete-
kęs augštybių polėkio, tatau bu-
vo kažkas plokščio, žemiško. —
Katalikiškojo žmogaus gundy-
mas yra didelis, ir kas gali tar-
ti jį esąs nugalėjęs? Bet tasai
gundymas kaip tik ir įrodo jo
didybę.

O dabar panagrinėkim jūdė-
jimą, kylantį iš tos sąsajos su
realybe. Taip, judėjimas kyla
iš tos sąsajos, nes toje pačioje
realybėje, kuri katalikiškąjį
žmogų saisto, glūdi ir akstinai,
kurie jį varo į priekį; tenai glū-
di ir tos jėgos, kurios jį veikia,
iš tenai ateina ir tos įtampos,
kurios jam neduoda ramybės.
Tatau įrodo itin įvairūs katali-
kiškosios sielos judėjimas dvasi-
škai — dorinėje srityje, mal-
dos gyvenime ir nusiteikimuose.

Gausybė problemų ir uždavinių
Atseit, dvasinis katalikiško-
jo žmogaus gyvenimas irgi rei-
kia judėjimą? O kodėl ne? Juk
jisai kasdien turi grumtis su
tiek problemų ir uždavinių, o
be to jam dar ir rankos suriš-
tos: jis turi grumtis kaip su-
kaustytas milžinas! Jį saisto,

dogma, saisto Bažnyčia, saisto
šventasis Raštas, saisto tradi-
cijos, ir tačiau kasdien jis turi
galėtyniuotis su amžinai nau-
jais klausimais, su amžinai nau-
ju gyvenimu, su vis nauja nuo-
dėme, su vis nauju džiaugsmu.
Argi tatau neturi kelti jame ju-
dėjimo? Arklas, paskui kurį jis
žingsniuotų po dvasios dirvo-
nų, yra taip apkrautas ir to-
kios sunkios nuolatos slegiamas,
kad jis turi giliai įsmigti į dirvą
ir giliai vagą joje išvaryti.

Katalikiškojo žmogaus tradi-
cija yra ne kas kita, kaip am-
žinas judėjimas. Tradicijų lo-
bynas, kuriuo mes gyvenam, nėra
melancholiškai iš kartos į kar-
tą perduodamas kaip sustingus-
si ir dirbtiniu būdu užkonser-
vuota gėrybė: tai yra gyva srovė,
einanti per mūsų sielą, tai
yra viena vientisa dvasinė są-
monė, kuri mus visus pripildo
ir kuri kiekviename iš mūsų tu-
ri būti vis naujai atkuriamą.
Ir visi elementai, kuriuos savy-
je neša Katalikų Bažnyčios dvasi-
nio gyvenimo srovė — dog-

HELP WANTED — MOTERYS

YOUNG LADIES,

become a

Registered

NURSE

Accredited school of nursing.

Must be between the ages of
17 and 30 years and have com-
pleted 4 years of high school. A
scholarship, which consists of
books, tuition, uniforms and
maintenance, is provided for
each student nurse accepted in-
to the September class. Modern
classrooms, dietary and chem-
istry laboratories, and up-to-
date library in the new nurses'
home are available for the use
of all students. Write or tele-
phone: Madeline Coleman, R. N.,
Director of Nurses, South
Chicago Community Hospital,
2320 East 93rd Street, Chicago
17, Illinois, ESsex 5-4400. Next
class begins September 13, 1954.

DR. J.S. O'CONNELL

DENTIST

Extractions—Plate Work
Hours: Daily 9 a.m. to 6 p.m.
Mon., Thurs. Eve. to 9 p.m.
CREDIT TERMS

326 SO. STATE ST.

DR. OTTO ZEMAN

CHIROPRACTOR

Nervų — Nugarkaulio — Akių
X-Ray —

Val. 1 iki 4 v. v. & 6 iki 8 v. v.
3909 W. 26th St. LAwndale 1-1728

DR. LOUIS G. KLAN

Optometristas

6774 Northwest Highway
(Priešais A. P. Krautvę)
Phone SPring 4-0055

Dr. Vytas Avizonis, M.D.

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS

30 E. 60th St., New York City
Tel. MUrray Hill 8-8677

VALANDOS: Susitarus — ketv. ir
šešt. nuo 5 iki 8 v. v.
12 Shore Lane, Bay Shore, L. I.
Tel. Bay Shore 7-3710

Susitarus — pirm., antr., treč. ir
penkt. visą dieną, šešt. tik iš ryto.

LIETUVIŠKA ISTAIGA

SAFETY OF YOUR

SAVINGS

GRAND SAVINGS
LOAN ASSN.
INSURED
UP TO
\$10,000
3%
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

2555 West 47th St.
CHICAGO 32, ILL. LAf. 5-1083

mos, tikėjimas, pažadai, reikala

vimai, — visa tai turi būti vis

naujai atkuriamą, taip kaip

skiediny nuolatos formuojasi

nauji kristalai, bet amžinai pa-
gal tuos pačius dėsnius. Argi tai
ne judėjimas?

Judėjimas žmogaus mintyse

Dėl to tai mes matom judėji-
mą ir katalikiškojo žmogaus
mintyse, ir jo Bažnyčios supra-
time. Bažnyčios sąvoka nuo
Pauliaus laikų katalikuose yra
pasikeitusi, bet esmėje ji pasi-
lio pati. Pačioje pradžioje
Bažnyčia buvo džiugi, nuosir-
di meilės bendruomenė; po to
su Augustinu atėjo didžioji ci-
(Nuklita į 5 psl.)

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutartį

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

10748 So. Michigan Ave.
VAL: (išskyrus šeštad. ir sekmad.)
nuo 2 iki 4 v. p. p.; 7-9 v. vak.
Ligonius prima tik pagal susitarimą
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

DR. ALINA DOMANSKIS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

SPEC. REUMATIZMŲ IR
SANARIŲ LIGŲ
Ligonius prima ketvirtadieniais
6:30-8:30; kitu laiku pagal susita-
rimą. Tel. GArden 4-5869.

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val.
vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel.: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-3244

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Avenue
Kampas Archer ir California Ave.
VAL: 2-4 ir 6-8 v. p. p.
Šeštadieniais 2-7 val. p. p.
išskyrus sekmadienius

DR. S. GEŠTAUTAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Kampas Archer ir California Ave.)
Antradieniais ir ketvirtadieniais
6-8 v. vak. Šeštadieniais 2-4 val. popiet

DR. K. GUDAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

OFIDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFIDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFIDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFIDYTOJAS IR CHIRURGAS

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Kampas Halsted ir 35ta gatvė)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kas-
dien, išskyrus trečiadienius. Atidara
šeštadieniais 1-4 val.

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šeštadieniais 2-4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Tel. ofiso LAfayette 3-6048
Rez. FRontier 6-0814

DR. VL. BLAZYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šešt

Žvilgsnis į šių metų kūrybą

DR. P. CELIESIUS

Nors šie metai dar nėra baigti, ir turti galutinį žodį apie šių metų kūrybą yra per anksti, tačiau likusios kelios savaitės mažai ką benulems iki šiol pasireiškusį šių metų kūrybinį lygį.

Šiuo trumpu rašinėliu nesu pasiryžęs išsamiai apibūdinti šių metų kūrybinį pajėgumą. Tėpalesiu keletą žymesnių rašytojų. Nepretenduoju į cenzuotus literatūros kritikus. Todėl mano pastabos tebūnie kaip vieno skaitytojo nuomonė, kilusi beskaitytant šių metų originalią lietuvių kūrybą ir tilpusius spaudoje apie ją atsiliepimus.

A. Baronas

Bendrai žvelgiant, reikia pasidžiaugti, kad šie metai literatūros kūrybinio požiūriu yra gana brandūs, jeigu ne pasirodžiusių knygų skaičiumi, tai bent jų kūrybine verte. Tiesą sakant, šiemetinės knygos yra autorių gimdytos anksčiau kalbamosios datos, bet ką bedarysi, kad skaitytojai įprastai laiko knygos gimimo metiškai ne jos sukūrimą, bet jos išspausdintuvės pasirodymo datą. Todėl ir tie veikalai, kuriuos čia suminėsiu, savo kilme daugumoje priklauso ne šiemis, bet praėjusių metų. Tačiau juos pagal knygos pasirodymo datą laikysime šių metų vaisiumi.

Stiliaus puošnumas

Kiekvienas rašytojas turi savitą kalbėjimo būdą, savitą stilių ir savitas grožio formas, jeigu jis yra originalus rašytojas, nes kiekvienas išgyvena aplinkos su savimi santykį savitu būdu. Kuo smarkiau žmogaus siela reaguoja į aplinką ir ją stipriau išgyvena, tuo intensyvesne forma reiškiasi jo stilius. Dėl to rašytojų stilius reiškiasi įvairaus intensyvumo laipsniu. Vienų yra paprastas, kitų puošnus, kitų dar puošnesnis. Palyginę šiuo metų grožinės literatūros autorius, randame, kad stipriausias poetinis stilius yra išreikštas Aloyzo Barono romane „Užgesęs Sniegas“ ir dar nebaigtame spausdinti „So-das Už Horizonto“. Jo romane nureikia su padidinančiu stiliu įsijaukti deimantų. Pakanka verstį keletą puslapių, ir jų rasi apšviesti. Neretai pas A. Barono viename knygos puslapyje yra tiek sutelkta stiliaus puošnumo brangenybių, kiek pas kitą pririnksi visoje kelių šimtų puslapių knygoje. „Užgesęs Sniegas“ turtingas naujais, viens už kitą gražesniais palyginimais: „Ne žiema kankina Vosyliu. Ji išbrendama, tik ilgesys ne“ (p. 18), „Pareiga tėvynei, sau pačiam, Dievui ir sąžinei maišosi kaip sniegas tarp pastatų ir medžių, kurio vėjas negali nuvyti per lauką“ (p. 19), „Tiek mažą pabėgančių. Iš meilės pinklių, iš fronto, kalėjimo, iš moters glėbio...“ (p. 33), „Is karto džiaugsmas taip kaip karštas vanduo. Išsigąsti“ (p. 271), „Pirma gavome lazdų, o dabar mokslo iš tų pačių semiamės“ (p. 147), turtingas naujais priežodžiais, glūdimis mintimis ir metaforomis: „Pagerinta geriausių prieskonių —

alkanumu“ (p. 26), „Jei nori palengvinti sau gyvenimą, privalai kuo nors savo dienas trum-pam laikui apunkinti“ (p. 39), „Velka rąstus, sieną, lentas ir laukimą, sunkesnį už tuos daug sveriančius daiktus“ (p. 19), „Vėl abu kantriai stumia vežimėlį, valandą ir piktas mintis“ (p. 21), „...laikas eina nudegu-siom kojom...“ (p. 22), „Kiekvienas, kuris myli, šunim tam-pa“ (p. 30), „Muzika yra ekranas, kurioj kiekvienas žiūri ir praeitį“ (p. 81), „Kai užgroja, šoka žmonės ir akmenys“ (p. 115), „Nutemps į namus virve, vyta daugiau kaip dvidešimt metų“ (p. 116), „Lenda pro sa-vo sąžines, kaip pro išdaužtą langą“ (p. 129), „Vynas kvad-ratinę šaknį traukia iš proto ir sąžinės“ (p. 130), „Mes rėkiam čia savo buvimu“ (p. 142), „...paima akmenėlį ir meta į van denį, lyg norėdamas ištaškyti mintis“ (p. 162). Tokių perliū A. Barono romanuose yra šimtai, kurių čia pacitavau tik ke-letą. Tai nėra sausi proto nu-kalti pradai ar dėsni, bet gy-vi, natūralumu varantieji širdies lašai. Jis juos jaučia kiekvienam žingsnyje, santykiu-damas su aplinkos daiktais. A. Baronas su kiekvienu naujai pa-sirodžiusiu veikalu įtikina skaitytoją, kad jis yra mūsų laikų kūrybinės kalbos stiliaus meis-teris.

Mažiau poetingas, bet lygiai įdomus, patrauklus ir vaizdus savo stiliumi yra Jonas Aistis savo prisiminimų žiupsniu „Apie Laiką ir Žmones“. A. Baronas nusagsto deimantukais žmogaus santykį su aplinkos daiktais, o J. Aistis žavi mus savo dvasios santykio su kitų dvasia šilumu. Jie kiauiai ma-tlo žmogaus dvasinį pasaulį ir jį keletą žodžių teptuku pertie-

J. Jankus

kia skaitytojų. Jam žmogaus kūnas tėra ženklas į žmogaus dvasią, ir kūniški bruožai tėra bazė atskleisti dvasiniam lobynui. Šis gylus žmogaus peržvel-gimas ir jo dvasios regėjimas yra didelio talento žymė. Tik šiuo požiūriu yra suprantamas B. Brazdžionio tariamai per-dėtas „Apie Laiką ir Žmones“ vertinimas, kad šiam veikalui nėra lygus mūsų raštijoje (Spaudos Atgavimo Minėjimo išvakarėse „Draugo“ literatū-riniam priede). Tik stiliaus po-žiūriu, kuris reiškiasi žmogaus dvasios regėjimo nusakymo forma, šis veikalukas yra ver-tingas. O daugiau nieko čia di-džio nei kūrybiško nėra. Memu-rai priklauso reportažui, o ne kūrybai.

Didelės patirties ir klasinio stiliaus nuotaiką sukelia mu-myse Jurgio Jankaus „Namas Geroj Gatvėj“. Jį tarsi visą vei-kalą išlaikytą augšta stiliaus forma, nepaisant veikėjų ir si-tuacijų įvairumo. Čia randame, nors ir negausiai, gražių išsi-reiškimų ir gilių posakių: „Mes visi elgetų vaikai galvoje apie didelius namus, ir kai mus kas pakelia augščiau, turime nusišypsoti, nes tas pakėlimas yra mūsų laimės dalis ir kartu prakeikimas“ (p. 56), „bet tas

man ašaras spaudė. Ne dosnu-mas, ne, bet tas prakeiktas ne-turto atskleidimas“ (p. 57), „Mokėti iš pinigų gyventi rei-kia su juo užgimti. Reikia su juo delne užgimti, lygiai taip, kaip su Dievu“ (p. 91).

Romantinės nuotaikos sukelia skaitytojų Stasiaus Būdavo „Uždraustas Stebuklas“. Jo stilius yra nepaprastai lengvas, nuosirdus ir patrauklus, nors postinėmis puošmenomis ir la-bai negausus. Autorius atveria kilnesnės sielos nuotaikas ir ven-gia grubių, žiaurių, ciniškų. Dėl to jo veikalai kvepia visados i-dealistine nuotaika. Jie teigiai-mai formuoja jaunuolio sielą. Būdavas yra jaunimo mėgia-mas.

Dėl A. Landsbergio „Kelio-nės“ stiliaus stiprumo nėra kuo daug girtis. Rašo drąsiai, leng-vai, bet paprastai.

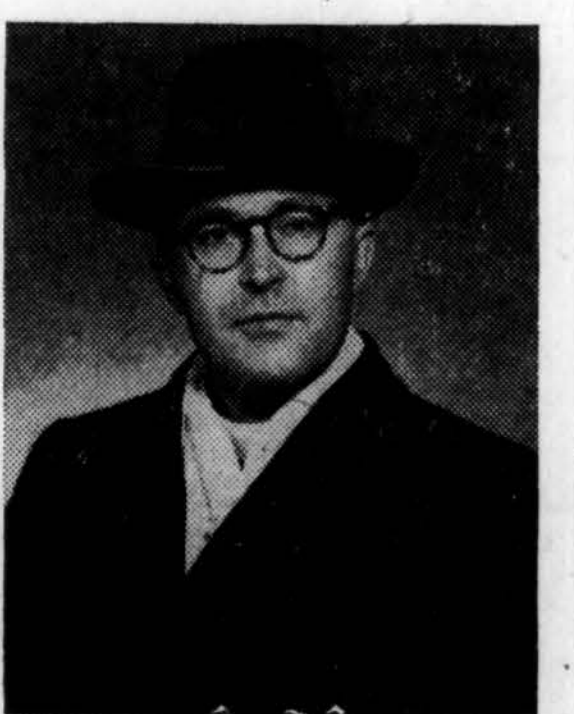
Personazai

Jeigu mes didžiuojamės A. Barono stiliaus kūrybinio inten-syvumu, tai to negalime pasa-kyti apie jo romanų (šiuo atve-ju „Užgesęs Sniegas“) veikėjų charakterių gilumą ir įvairumą. Atrodo autorius dėl jų daug ne-sistengia ir nesisieloja. Virš sa-vo genijaus svorį meta į grož-ių stiliaus intensyvumą, minčių gilumą ir etinę problematiką. Ir tik paskutinėje vietoje veikė-jų charakterių originalumą ir psichologinį gilumą. Studentas Vosylis ir jo draugai Kamine-kas su Stasiu yra perdaug pa-našiai filosofuojantieji. Iš jų kalbos vargu spėti, kuris iš jų nėra studentas ir kuris iš jų yra lietuviško kaimo žaliukas. Jeigu ne kompozicinis laumumas ir intrigos sudėtingumas, tai vi-sus didžiulius veikėjus būtų galima tempti ant to paties kur-palio. Trumpai tariant „Užge-susio Sniego“ žymesnieji veikė-jai dar perdaug atsiduoda auto-riumi. Jie nėra išsivadavę nuo autoriaus būdo ir dėl to nėra gimę savistoviam gyvenimui.

Panašiai galima pasakyti ir apie kitų šiemet išleistų veikalų veikėjus. Jie nėra gilaus cha-rakterio žmonės. Jie yra bendri-nio gyvenimo būties kopijos. Dėl to jie yra modeliuoti tipai, o ne charakteriai. Tačiau taip teigdamas turiu vieną didelę iš-imtį prieš mūsų akis. Tai Jur-gio Jankaus „Namas Geroj Gat-vėj“ veikėjai. Trys pagrindiniai veikėjai: Vytas, jo žmona Sta-sė ir trikampinės šeimos mei-lužis advokatas Mazrimas yra pilnai nuo autoriaus atsieti, už-gimę savistoviam gyvenimui, psichologiškai pilnai pagrįsti, gilaus charakterio ir nėra eili-nio gyvenimo būties kopijos, bet personažai. Stasės didvyriš-kas būdas, gili ir tyli kančia ne-noromis skaitytojų mena Dos-tojevskio Raskolnikovo būdą ir vidaus dvasinę kančią. Taigi Jurgis Jankus savo kūriniu „Namas Geroj Gatvėj“ yra vei-kalo personažais vienintelis šių metų tremties literatūroje. Jis pelno dėl to ne eilinio, bet žy-maus kūrėjo vardą.

Kompozicija

Kompozicija, arba veikalų vaizduojamosios būties vaizdų sąranga priklauso nuo kūrėjo pajėgumo apvaldyti vaizduoja-mąjį laikotarpį. Nepakanka pa-

S. Būdavas

imti pilną veikėjų ir pavaizduo-ti jo veiksmų eigą ir vidaus iš-gyvenimus. Reikia juos įvilkti į laiko ir vietos aplinką, reikia atkurti vaizduojamo laikotarpio kultūrinio gyvenimo tam tikro laipsnio pilnumą. Jei novelės yra laisviausios nuo kultūrinės aplinkos pilnumo, tai daugiau reikalaujama iš apysakų ir dar daugiau iš romanų. Be to, vei-kalo būties vaizdai turi būti taip surikiuoti, kad atomazga skleistųsi pamažu vis didėjan-čia intriga, sukeldama skaity-tojui vis didėjančio susidomėji-mo ir galutinai atskleistų pa-sirinktąją problemą. Tuo atžvil-giu mažiausiai sudėtingas yra S. Būdavo „Uždraustas Stebuk-las“. Jis tik pradeda vaizduoti pasirinkto gyvenimo iškarpą ir, visai maža teatskleidęs, užbai-gia. Skaitytojas pasilgsta jo pa-cirinktų veikėjų gyvenimo pilnumo ir jo neranda. Skaity-tojas pasigenda problemos iš-sprendimo (kuo baigęs idealaus lietuvių ideali meilė su svetim-taute austre) ir jo neranda. Au-torius tik sukelia skaitytojų a-petito, bet jo nepatenkina. Jeigu „Uždraustas Stebuklas“ būtų

tematikos: tremtinio gyvenimas Vokietijoje prieš ir po kapitu-liacijos. Tik kitos apystovos. Jųdėjų veikėjų pagrindiniai veikėjai panašiai ir panašomis kombinacijomis siekia duonos, meilės ir laisvės. Tik skirtingi asmens, skirtingoje vietoje ir tarp skirtingų žmonių. Panašus savo tematika yra ir S. Būda-vo „Uždraustas Stebuklas“: tremtinio gyvenimas Austrijoje laike šio paskutinio karo. Jo kombinacija išvengti sunkaus stovyklinio darbo, pastangos susimedžioti būtiniajam pra-mumui maisto ir įspainioji-mės ir vienos austrų gražuolės meilės pinkles. Visų trijų auto-rių pagrindinių veikėjų gyveni-mas vyksta moters meilės fo-ne. Skirtumas tik tas, kad A. Landsbergio Julius su A. Baro-no Vosylium mažą tepažįsta ide alios meilės. Jie gyvena geidu-linės meilės gyvenimą. Tuo tar-pu S. Būdavo Petro meilė gra-žuolei austrei Ernai yra išlikus ideali meilė. S. Būdavas savo veikėjams toliau bučiko nelei-džia žengti. Kompozicinės kliū-tys nutraukia tolimesnę meilės gyvenimo eigą, ir dėl to veikalai baigiami be atomazgos. Idealis-tinė meilė jo veikaluose žavi jaunimą.

A. Landsbergis

tik pirmoji dalis keleto to paties veikalo tomy, būtų kompozijos požiūriu puiku. Bet jeigu čia yra talpinamas visas veikalas nuo pradžios iki pabaigai, au-toriaus rimtai veikalo išvystymo nepaiso. Kadangi „Uždraustas Stebuklas“ pretenduoja į roma-no titulą, tai juo labiau trūksta jam kultūrinės aplinkos pil-numo.

Sudėtingesnį savo sąranga yra A. Landsbergio „Kelonė“. Veikalas yra turtingas vaizdais. Autorius turi gerą ir lakią fan-taziją. Tačiau jo veikalui trūksta organinės brandos. Truputį kvepia kaubojiškumu. Yra per-daug ištėtų monologų. Perdažni ir ilgi sapnai perdaug pa-žeidžia veikalo natūralią eigą.

Stipresnis veikalo kompona-vimu yra A. Baronas. Jo veikė-jai yra tikri intrigantai. Čia dažnai skaitytojas apgaunamas: jis laukia vienos sėkmės, o sulau-kia vis priešingos. Veikalas pil-nas netikėtumų ir atsitiktinū-mų. Veikalo sąranga galima bū-tų pabrėžti daug kartų laukti-rają liniją. Veikalas yra intri-guojantis, bet intriga yra be-veik nestiprėjanti. Man lygiai tokio paties įspūdžio sudarė pas-kių vaizdų atomazga, kaip ir visų veikalo galutinė atomazga.

Visu minėtus veikalus virši-ja kūrinių sąrangos meniškumu J. Jankus „Namas Geroj Gat-vėj“. Vaizdai ir veiksmi taip gambiai sukomponuoti, kad gau-nasi vientisas organinis stiprė-jančios intrigos ir didėjančio idomumo gyvenimas. Net ir tie momentai, kuriuos recenzentas B. Babrauskas priskyrė prie miegamojo kambario etikos ir leido tik vedusiems skaityti, yra taip meniškai puikiai apdoroti, kad juos tik gudės skaitytojas atpažins. Užuominos apie išky-pusios doros momentus yra taip vykusiai išreikštos, kad ir jau-no skaitytojo tikrai negalėtų papiktinti. Gali dasiprotėti, ką autorius manė. Bet nei žodžių, nei sakinių, kuriais reikėtų pik-tintis, tenai nesimato.

Tematika

Keistu supuolimu A. Barono „Užgesęs Sniegas“ ir A. Land-sbergio „Kelonė“ yra tos pačios

tematikos: tremtinio gyvenimas Vokietijoje prieš ir po kapitu-liacijos. Tik kitos apystovos. Jųdėjų veikėjų pagrindiniai veikėjai panašiai ir panašomis kombinacijomis siekia duonos, meilės ir laisvės. Tik skirtingi asmens, skirtingoje vietoje ir tarp skirtingų žmonių. Panašus savo tematika yra ir S. Būda-vo „Uždraustas Stebuklas“: tremtinio gyvenimas Austrijoje laike šio paskutinio karo. Jo kombinacija išvengti sunkaus stovyklinio darbo, pastangos susimedžioti būtiniajam pra-mumui maisto ir įspainioji-mės ir vienos austrų gražuolės meilės pinkles. Visų trijų auto-rių pagrindinių veikėjų gyveni-mas vyksta moters meilės fo-ne. Skirtumas tik tas, kad A. Landsbergio Julius su A. Baro-no Vosylium mažą tepažįsta ide alios meilės. Jie gyvena geidu-linės meilės gyvenimą. Tuo tar-pu S. Būdavo Petro meilė gra-žuolei austrei Ernai yra išlikus ideali meilė. S. Būdavas savo veikėjams toliau bučiko nelei-džia žengti. Kompozicinės kliū-tys nutraukia tolimesnę meilės gyvenimo eigą, ir dėl to veikalai baigiami be atomazgos. Idealis-tinė meilė jo veikaluose žavi jaunimą.

Skirtinga tematika yra pas J. Jankų „Namas Geroj Gat-vėj“. Neturtingas lietuvis jau-nuolė veržiasi prie mokslo visa savo būtimi. Skursta gimna-zijoje, skursta mokytojų tarnybė-lė ir tokiam skurde sukuria i-dealią šeimą, kurios laimę su-griauna nedoras, didžiai rafi-nuotas tarnautojas. J. Jankus pavaizduoja šeimos laimės tra-pumą, kai trūksta abipusio pa-sitikėjimo ir atvirumo. Moteris nori turėti visą vyrą su visa jo širdimi ir mintimis. Kai to trūksta, ji jaučiasi dalinai nelaimin-ga. Tą momentą išnaudodamas pašalietis nedorėlis rodo ją užuojautos ir pasitikėjimo ir įkuria jos širdyje meilę naujam vyrui. Apsijūrėjusi moteris no-rėtų grįžti atgal, bet jau nepa-jėgia, ir gyvenimas baigiasi tra-gedią.

Tuo būdu J. Jankus savo ro-mane „Namas Geroj Gatvėj“ giliausiai įvelgia žmogaus sie-lon iš visų paminėtų rašytojų ir stipriausiai atskleidžia sielos kančias.

Royal Blue Plan OFFERED BY Modern Life & Accident Insurance Company

(Founded July 1923)
RALPH MANNO, President
166 W. Jackson Blvd.
4th Floor, Chicago 4, Ill.
Furnishing the Best Insurance Policies for Hospitalization, Medical Care and Insurance covering loss of salary.
Lowest Rates — Claims Paid Promptly
For information on
Royal Blue Hospital Plan
Call WABash 2-1585
Modern Life & Accident Insurance Company

Baigiant tenka apgailestauti, kad bemaž visi šių metų žymesnių rašytojų veikalai neišpajai-nioja iš erotikos tinklo. Savai-me aišku, kad erotinė meilė yra bendriausias visais laikais visu žmonių reiškinys. Tačiau ir ša-lia to reiškinio yra dar daugybė kitų gyvenimo temų ir pro-blemų. Užtenka priminti kad ir Stasiaus Būdavo iškeltą kny-gnešių problemą jo apysakoje „Varpai Skamba“, kuri dar nėra atbaigta, arba V. Ramono „Kryžiai“. Kokių gražių, kūry-biškai apdorotų dalykelių yra mumų davę A. Vaičiulaitis, J.

Glauda, N. Mazalaitė ir kiti. Galimybės dar nėra išsemtos.

Viešpatie Jėzau, Tu meldiesi už tuos, kurie Tave kryžiuoja, ir kryžiuoji tuos, kurie Tave myli.

— Leon Bloy

PRALEISKITE VAKARĄ ČIA

Po nauja vadovybe
MAE'S CLUB
3701 So. Halsted St.
MAE YOUNG, Savininkė.
Muzika & užkandžiai. — Visų lau-kiame.
Tel. Virginia 7-8295

Send now for
Real Butterscotch Suckers
Large — 24 to a box only \$1.50.
Postage prepaid.
KOHLE'S KANDY KITCHEN
CEDAR LAKE,
IND.

PARKWAY CATERING

FOR THE FINEST IN CATERING

WE SPECIALIZE IN PAR-TIES, BANQUETS, SHOW-ERS, WEDDINGS.

2109 Lincoln Park, West

Diversey 8-5000

OKININKŲ DEMESIUI

STANLEY BURNIDGE & SON
LIVESTOCK
"Grand Hot-1" for Dairy Cattle
Visuomet didelį pasirinkimą — geriausios kokybės, pieninės kar-vės, telyčios ir buliai.
½ mylios į pietvakarius nuo E'gin, kampas South St. Road ir McLean Blvd. ELgin 8950, Elgin, Ill.

LIETUVIŠKĄ DUONĄ, TORTUS, PYRAGAIČIUS

ir įvairius kepsnius kepa iš tremties atvykęs patyręs Lietuvoje kepėjas—specialistas ALEKSAS GAIDJURGIS

STAR BAKERY

738 West 31st Street

Telef.: CALumet 5-2173

(Tik pusė bloko į rytus nuo Halsted Street)

PRIMAMI ĮVAIRŲS SPECIALŲS UŽSAKYMAI

COMPLETE
KITCHEN & BATHROOM
REMODELING
Installed by Experts
NO MONEY
DOWN
EASY
TERMS
You'll be amazed at the low cost of a sparkling, new kitchen or bathroom, installed by expert union labor. We provide a FREE complete planning service and the finest materials and workmanship. From today, our representative will call at your convenience, no obligation, of course!
FREE ESTIMATES
Call
AMBASSADOR 2-6840
24-hour Phone Service
WALTER'S HOME IMPROVEMENT
6314 NORTH TROY STREET

MOVING APPRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING

IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI—NAUJIAUSI KRAUSTYMO (RANKINI) ILGŲ METŲ PATYRIMAS—PISIS IR SAŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WABrook 5-9209

AUTOMOBILIO MOKESČIAI

Jei jūsų dabartinis mokeskis yra per augštas, leiskite Drovers perfinansuoti jūsų automobilį žemomis mokėjimo sąlygomis.

yra lengva bendradarbiauti su DROVERS

The Drovers Banks

47th Street & Ashland Avenue YArds 7-7000

...OUR 71st YEAR

Lietuvių Prekybos Namai

Sekmadieniais 10—5 val.

PREKĖS BE SUGADINIMŲ, BROKŲ.

Klientų sąskaitos Neparduodamos Finance Co.

Ekonomiškas 3-jų Kambarių įrengimas.

NUOSTABU
30 dalių

\$399

Pilnai įrengtas svečių kambarys. Sofa puikios vilnos ar Nylon medžiagos, paskiausios mados, 55 metų stiliaus, puikūs staliukai ir lempos. Miegamojo kambario baldai. Ažuolo ar riešuto spalvos, puikus 10 metų garantuotas veidrodėlis, sprinkalai ir matracas augštos kokybės.

Virtuvės stalas su Formika viršumi, 4 puikios kėdės, indams sudėti spintelė.

LIUKSUSINIS 3-jų KAMBARIŲ ĮRENGIMAS

NEGIRDĖTA
30 dalių tik

\$795

Liuksusiniai svečių kambario baldai. Šie baldai tarnaus jums ilgą laiką ir suteiks jaukumą jūsų butui. Dviejų dalių sofa, dvi lempos, 3 staliukai, puiki moderniška kėdė.

Miegamasis azuolo riešuto spalvos. Dviguba komoda su šlifotu veidrodžiu, 10 m. garantija.

Vyriška komoda. Lova su sprinkais ir matracais. Moderniškos lempos.

Virtuvės pilnas įrengimas su puikiais baldais, 5 dalių chromo stalų, virimui krosnimi, šaldytuvu

FURNITURE CENTER, Inc.

Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS

3222-24-26 So. Halsted St.

Tel. — Victory 2-4226

Atidaryta pirm. — ketvirt. 9 v. r. iki 9:30 v. v:

Kitom dienom 9 v. r. iki 6 v. v.

Sekmadieniais 10 v. r. iki 5 v. v.

Pio Baroja

ELIZABIDĖ KLAJŪNAS

(Tęsinys iš pr. šeštadienio)

Atėjo vasara; vaistininko namų sode susirinkdavo visą šeimą, Maintoni ir Elizabidė Klajūnas. Niekad šis nebuvo toks punktualus, kaip tada, niekad toks laimingas ir kartu toks nelaimingas. Temstant, kai dangus prisipildydavo žvaigždžių ir blanki Jupiterio šviesa spindėjo padangėje, pokalbiai darėsi intymiškesni, atviresni, varlė kurkimo palydimi.

Maintoni tada pasirodydavo veržlesnė, kalbingesnė. Devintą valandą vakaro, kai pasigirdavo skambaliukų skambėjimas per miestelį pravažiuojančios karietos su dideliu žiburiu ant pasostės, išsibarstydavo susirinkusieji ir Elizabidė ėjo namo galvodamas sumanymus rtydienai, kurie visuomet sukosi apie Maintoni.

Kartais, netekęs vilties, save klausdavo: "Argi ne kvaila, išsitranskus po pasaulį, nutūpti skurdžiam miestely ir įsimylėti kaimo panelę?" Ir kas būtų išdrįsęs ką primesti tai moteriškai, tokiai ramiai, tokiai neįsijautiai!"

Vasara ėjo galop, prisiartinio švenčių laikas, ir vaistininkas su savo šeima pasiryžo, kaip ir kiekvienais metais, vykti į Arnazabaliu atlydus.

— Tu taip pat vyksi su mumis? — vaistininkas paklausė brolių.

— Aš, ne.

— Kodėl gi ne?

— Neturiu noro.

— Gerai, gerai; bet tave įspėju, kad pasiliksi vienas, nes, netgi ir tarnaitės vyksta su mumis.

— Ir tamsta taipgi? — Elizabidė paklausė Maintoni.

— Aišku, kur gi! Man labai patinka atlydų šventės.

— Netikėk, ne dėlto, — atšovė vaistininkas, — ji vyksta pasimatyti su Arnazabaliu gydytoju, jaunu vyruku, kuris pereitais metais meilavosi jai.

— Ar tai draudžia? — Maintoni sušuko besijuokdamas. Elizabidė Klajūnas pabalo, bet nieko nepasakė.

Atlydų išvakarėse, vaistininkas pakartotinai paklausė brolių:

— Na, tai kaip, eini ar ne? — Gerai, eisiu, — numurmėjo Klajūnas.

Sekandį dieną anksti atsikėlė, išėjo iš miestelio į plentą, ir paskui nukrypo takeliais, pasukė į pievas, prižuliusias augstos žolės ir purpurinių rusmenų, ir atsidūrė miške. Rytas buvo drėgnas, šiltas; laukai šlapi nuo rasos; dangus — balkšvai žydras, su nedaugeliu baltų debesėlių, kurie raitėsi plonais siūlais. Dešimtą valandą ryto atvyko į Arnazabali, miestelį ant kalvos, su bažnyčia, svėdinio aikšte ir dviem ar trim gatvėm su pastatais.

Įėjo į vaistininko žmonos namus ir visi sugūžėjo į virtuvę. Ten buvo meilingai ir džiaugsmingai priimti namų senės, puoslusios sausom šakom kurstyti ugnį ir supiti vaiko lopšį; ji atsislojo nuo žemo pečiaus, kur sėdėjo ir su visais pasisveikino, išbučiavo Maintoni, josios seserį ir vaikus. Tai buvo išdžiūvusi senė, pasirišusi juoda skarele, ilgą ir užlenktą nosim, bedante burna, pilnu raukšlių veidu ir baltais plaukais.

— Jūsų mylėta esi tas, kuris buvote Amerikoje? — paklausė senė prieėjusi prie Elizabidės.

— Taip, aš esu ten buvęs.

Kedangi išmušė dešimtį ir tą valandą prasidėdavo suma, namuose tepaliko tik senė. Visi išėjo į bažnyčią.

Priešpie, vaistininkas, padėdamas svainės ir vaikų, iš namo lango iššovė daugybę raketų, o paskui visi nusileido į valgomąją. Už stalo susėdė daugiau kaip dvidešimt asmenų, jų tarpe mėsotio gydytojas, kuris atsisėdė arti Maintoni ir buvo jai, o taip pat ir jos seseriai, nepaprastai mandagus ir lipšnus.

Tuo metu Elizabidė Klajūnas pajuto tokį didelį liūdesį, kad pagalvojo apleisti miestelį ir sugrįžti į Ameriką. Per pietus Maintoni labai dažnai žiūrėjo į Elizabidę.

— "Tai tam, kad galėtų pasisai-
pyti iš manęs — galvojo šis. —
Itaria mane ją mylint ir dėl to
meilaujasi su kitu. Netrukus aš
ir vėl atsidursiu Meksikos plan-
koje."

Pietūs pasibaigė po keturių,
prasidėjo šokiai. Gydytojas ne-
pasitraukdamas nuo Maintoni,
vis meilinosi šiai, o ji vis tebe-
žiūrėjo į Elizabidę.

Temstant, kai šokiai buvo pa-
čiam išlėmė, prasidėjo aurescu.
Vaikiniai, susikibę, ėjo aplink
aikštę, būgnininkų vedami. Du
vyrukai išsiskyrė, pasišabzdė-
jo, ir, akimirka pasvyravę ir nu-
siėmę kepurės, pakvietė Main-
toni būti pirmąją, šokių kara-
liene. Ji bandė juos atkalbėti;
pažiūrėjo į savo svainį, kuris
šypsojosi; savo seserį, kuri ir-
gi juokėsi, ir į Elizabidę, kuris
buvo paniūres.

— Judinkis, nebūk kvaila, —
jai pasakė sesuo.

Ir prasidėjo šokis su visom
savo ceremonijom ir pasisveiki-
nimais, primityvinių bei heroji-
nių laikų prisiminimais. Pasibaig-
us aurescu, vaistininkas išve-
dė savo žmoną šokti fandangą,
o jaunas gydytojas Maintoni.

Sutemo; aikštėje buvo sukuri-
ti laužai, ir žmonės pradėjo gal-
voti apie grįžimą. Išgėrę šoka-
ladą, vaistininko šeima ir Eliza-
bidė išsirengė namo.

Tolumoje, tarp kalnų, buvo
girdimi irriatės grįžtančiųjų iš
šventės, ryksmai, kaip kad žve-
rių maurojimai. Tankmėje spin-
dėjo šv. Jono vabalėliai, kaip
kad melsvos žvaigždės ir var-
lės svaide savo kristolines gal-
das ramios nakties tyloje.

Kartas nuo karto, leidžian-
tis kokia pašlaite, vaistininkas
užsimanydavo, kad visi susim-
tų už rankų ir leistųsi dainuo-
dami:

Aita San Antonio Urquiyolacua
Ascoren biyotzeco santo devo-
/tua.

Nepaisant, kad Elizabidė nuo-
rėjo nutolti nuo Maintoni, kuria
buvo pasipiktinęs, atsitiktinai ji
atsidūrė šalia jo. Sudarant gran-
dį, ji jam paduodavo ranką, ma-
žą rankutę, švelnią ir šiltą. Vais-
tininkas, ėjęs priešakyje, staiga
įsimanydavo sustoti ir pastum-
ti atgal, ir tada visi susidurda-
vo vienas su kitu ir kartais Eli-
zabidei į glėbį įkrisdavo Main-
toni. Ji linksmai barė svainį ir
žiūrėjo Klajūną, vis paniūrusį.

— Ir tamsta, kodėl esi toks
nuliūdęs? — ji paklausė Main-
toni kandžiu balsu ir josios a-
kys sužibėjo nakties tamsoje.

— Aš? Nežinau. Tai žmogaus
nelabumas, kad prieš jo valią,
ji liudina kitų džiaugsmas.

— Bet tamsta nesi blogas, —
tarė Maintoni ir savo juodomis
akimis pažūrėjo taip gliai, kad
Elizabidė Klajūnas taip sumišo,
jog galvojo, kad net pačios
žvaigždės pastebės jo sumišimą.

— Ne, nesu blogas — pra-
šnabzdėjo Elizabidė, — bet esu
tuščias, niekam nereikalingas
žmogus, kaip kad kalba visas
miestelis.

Shop on 47th Street!

BROWN'S DEPARTMENT
STORE

Patarnauti visai apylinkai
Geros kokybės prekės visai jūsų
seimai už kainas, kurias jūs išsi-
gailite. Užsakykite šiuo adresu:
Mums malonu jums patarnauti.
1743 W. 47th Street
LA. 3-2820

LAPKA JEWELERS
Puikiausios brangenybės — papuo-
salai už teisingas kainas.

Prekyba — augstos rūšies bran-
gonybių, laikrodžių, deimantų, si-
dabro.

Pilnas pasirinkimas dovanų dėl
Graduation.

Atidara pirmą, ir ketvirtą, vakarus
1633 W. 47th Street
Virginia 7-6610

— Ir tamstai apeina tai, ką
plepa žmonės, kurie tamstos ne-
pažįsta?

— Taip, nes bijau kad nebū-
tų tiesa, ir žmogui, kuris turės
antrą sykį vykti į Ameriką, tai
yra rimta baimė.

— Išvykti? Tamsta išvyksi?
— liūdmu balsu prašnabzdėjo
Maintoni.

— Bet kodėl?

— O! Tamstai negaliu pasa-
kyti.

— O jeigu aš atspėčiau?

— Tuo atveju man būtų la-
bai nesaugu, nes tamsta šaipy-
tumeis iš manęs, senio...

— Ai, ne!

— Neturtingo.

— Nesvarbu.

— O, Maintoni! Iš tikrųjų?

Tamsta manęs neatmestum?

— Ne, priešingai.

— Tad mane mylėsi, kaip kad
aš tave myliu? — prašnabzdėjo
Elizabidė Klajūnas baskiškai.

— Visad, visad...

Ir Maintoni palenkė savo gal-
vą ant Elizabidės peties, ir šis
jį pabučiavo į kaštaninius plau-
kus.

— Maintoni! Eik čia! — su-
šuko josios sesuo ir ji nutolo
nuo jo, bet atsigrižo pažūrėti
vieną sykį ir daugelį.

Ir tuščiais keliais visi tęsė ke-
lionę namo. Aplinkui virpėjo
naktis, pilna paslapčių; padan-
gėje m'rgėjo žvaigždės. Eliza-
bidė Klajūnas, neišdildomų įspū-
džių pripildyta širdim, dusda-
mas nuo laimės labai pravirom
akim žiūrėjo į tolimą žvaigždę,
labai tolimą, ir tyliai su ja kal-
bėjo...

Išvertė P. Gaučys

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiais:

ANTANAS VILIMAS

1841 S. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL.

Telefonas — ROCKWELL 2-2282

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytų!

Tai gi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — **BRIGHTON SAVINGS and LOAN!**

Kiekvieną taupytoją nedelsiant apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS Sec'y

OFISO VALANDOS:

Trečiadienį, penktadienį, sekmadienį 9 v. ryto iki 4:30 p. l.
Ketvirtadienį, šeštadienį 9 v. ryto iki 12 v. d.
Ketvirtadienį, šeštadienį 9 v. ryto iki 8 vak.

SPECIALUS NUPIGINIMAS!

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.

2310 WEST ROOSEVELT ROAD Telef. SEeley 3-4711

Gausite dar specialią dovaną, jei paminėsite, kad šį skelbimą matėte "Drauge"

11 dalių miegamojo baldai tik už \$149.00

Pasinaudokite šia reta proga, nebrangiai įsigyti miegamojo visą apstatymą įskaitant matracus ir spyruokles.

Atidara sekm. nuo 11 iki 5 v. vak.

Užsakykite į **LIETUVIŲ KRAUTUVĘ**

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **Petras Maldeikis** pereitą penktadienį Liet. studijų institute kalbėjo apie tėvų ir vaikų santykius išsivijoje. Pradžioje prelegentas palietė apskritai tėvų ir vaikų įtampos reiškinį, kuris didėja brendimo metais, bet kuris, paprastai, praeina vaikams subrendus ir užaugus. Tada tėvai ir vaikai vėl sudaro darnią draugiją.

Išsivijoje tie santykiai ne taip sveikai vystosi. Čia ne kartą pasireiškia didesnis skirtumas tarp tėvų ir vaikų, negu paprastai. JAV vyraujanti pedagoginė srovė taip pat yra palanki tėvų ir vaikų santykių silpninimui. Čia yra laikomasi auklėjime nusistatymo leisti auklėtinui pačiam rinktis ir daryti jam kuo mažiausias įtakas. Vadinamoji indoktrinacija pedagoginiame darbe laikoma nevertingu dalyku. Vadovaujančios Amerikos pedagoginės nuotikos yra savo pradžią gavusios iš Europos nuo J. J. Rousseau ir kitų. Tačiau čia jos yra labiau prigijusios. Šis pedagoginių principų nesilaiko katalikškos Amerikos mokyklos, tačiau kai kurias priemones nejučiomis pasisavina.

• **30 metų nuo pirmųjų teatro gastrolių Klaipėdoje.** Metams pralinkus nuo Klaipėdos atgavimo, susirūpinę duoti ir kultūrinį pramogų. Tai buvo 1924 m., kai Kauno valst. teatras pradėjo lankytis su savo gastroliomis. Sausio 11 — 15 d.d. davė tris dramas: S. Čiurlionis — Aušros Sūnus, Šilerio — Klasta ir Meilė ir Bernd. Shaw — Atskalūnas. Pirmųjų gastrolių spektakliuose dalyvavo aktoriai: K. Glinskis, O. Furmyte, O. Rymaitė, Z. Arlauskaitė-Mikšienė, A. Vainiūnaitė-Kubertavičienė, E. Žalinskičiūtė-Petrauskienė, P. Kubertavičius, J. Laucius, St. Pilka, A. Vanagaitis, V. Steponavičius, V. Dineika, Kupstas ir kiti. Režisoriai — Konstantinas Glinskis (gimė 1886, mirė — 1938. XII.3). Gegužės 29 — 31 d.d. Valst. opera atvyko su pirmosiomis gastroliomis ir davė tris operas: Z. Bizet — Carmen, Dž. Rossini — Sevilijos Kirpėjas ir Ch. Cound — Faustas. Daly-

vavo K. Petrauskas, Adelė Nezabitauskaitė-Galaunienė, Vlada Polovinskaitė-Grigaitienė, Jadvyga Vencevičiūtė-Kutkauskienė, Petras Oleka, Al. Kutkauskas-Kutkus, J. Bieliūnas, P. Adomavičius (administratorių), J. Tallat-Kelpša, St. Audėjus ir kt., ir operos choras, vadovaujamas Jul. Starkos. Pirmosios operos ir dramos gastrolių buvo šiltai sutiktos, net ir vokiečių spaudoje teigiamai įvertintos. Nors tik metal po Klaipėdos atgavimo, bet teatro salė buvo perpildyta daugiau vokiečių. Šis pirmas Kauno valst. teatro pasirodymas buvo paskatinimas dažniau atvykti su pastatymais, kas ir atėjo įvykdyta, net buvo įkurtas Klaipėdos dramos teatras.

• **Tautiniai šokiai.** Muz. B. Balys Pakštas ir mok. Juozas Kreivėnas išleido lietuvių tautinių šokių, paruoštus buvusio ilga-mečio Vilniaus Filharmonijos šokių vadovo Juozo Lingio ir muziko Jono Švedo. Rinkinyje yra dešimt šokių: Kalvelis, Kubilas, Rugučiai, Kepurinė, Oželis, Sukčius, Lenciūgelis, Sadutė, Mikita ir Malūnėlis. Šokiai su gaidomis, iliustracijomis ir paaiškinimais. Knyga turi 150 psl. parankaus formato ir tinkama, ne tik šokių vadovams, bet ir šokėjams ir lietuviško šokio mylėtojams. Knygos išleista antras leidimas, kiek naujumo įnešta, nes pirmas leidimas išsissėmęs. Muz. Balys Pakštas ruošia spaudai kančių vadovėlį, pritaikintą šioms sąlygoms. Išleista iš fabrikos ir naujos kanklės, sumodernintos, bet nenuolatista nuo pagrindinių formų.

• **Apie Lietuvą veikalų antroji leida.** „Lituanica“ vardu neseniai išleista antra papildytoji veikalų apie Lietuvą leida. Ją išleido, pagerbdamas Lietuvos knygnešius, Lietuvos atstovus Brazilijoje dr. F. Meieris. Veikalas turi 132 psl. ir gausiai iliustruotas. Ypač plačiai pateikti mūsų dailininkai. Leidini išleisti talkininkavo R. Portella Audenis ir P. Babickas.

• **„Panevėžio Balsas“** pasirodė 1924 m. vasario 16 d. ir buvo vienas pirmųjų laikraščių Panevėžyje. Redaguojant kun. A. Liepiniui, prenumeratorių skaičius pakilo ir turinys buvo geriausias, palyginant su kitais provincijos laikraščiais. Leido ir knygas. Pirmuoju redaktoriui ir leidėjui buvo St. Liutkevičius.

FALL EVERGREENS

New freshly dug, for Fall planting at the lowest prices in years
JAPANESE YEWs as low as \$1.98
JUNIPER PRITZERS \$1.75
SMALL EVERGREENS \$1.49
Good size, well shaped trees.
Cash & Carry Only. No Phone orders, please.
Also a full line of fertilizers grass seed, garden tools, chemicals, sod soils.
Pottery Sale. Free house plant with \$1.00 purchase.

JENSEN LANDSCAPE SERVICE
we deliver.
9811 So. Western Avenue
Tel. — BE 8-8225

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILL.
Telefonai: TOWNHALL 3-8131—8132
JUOZAS GRIBAUŠKAS, Vedėjas

• **Simonas Kvietkus**, buvęs Philadelphia, Pa., visų trijų liet. parapiinių mokyklų mokytoju per 20 m., džiaugiasi, kad jo buvę mokiniai, dabar jau suaugę žmonės, puikiai kalba lietuviškai ir neturi jokio sunkumo derinant savo kilmę su šio krašto pareigomis. Šiuos davinčius jis pasiekęs įkvėpiant pagarbą tėvų kalbai, giesmei, dainoms, papročiams ir t.t.

Esą klystama, jeigu neleidžiama mažutėliams kalbėti lietuviškai vien dėl to, kad nepakenkusi angliskam akcentui. Iš to bus tiek naudos, kad nė Cambridge nė Oxfordo akcento jie neįsigys, bet lietuviškai tai tikrai jau nemokės.

• **Keidošių Onutė**, dr. Vinco Pietario — Savojo apysakaitė, spausdinta dar spaudos draudimo laikais 1899 m. „Tėvynės Sargo“ Nr. 10, tais pačiais metais išleista atskira knygyne, 77 psl. Spausdinta Tilžėje. Kiti jo raštai: Algimantas arba lietuvių 13 amžiuje, išleista 1906 m. Shenandoah, Pa., Amerikoje; antrasis leidimas dviejose tomuose išėjo iš spaudos 1921 — 22 m. Tilžėje. „Atžalos“ leidinys. Be to, išleido Nepriklausomybės laikais „Sakalas“ Kau ne ir tremties metais „Sėdava“ Vokietijoje. Šiuo metu ir šis leidinys išsissėmęs.

• **Rašytojai ir ornamentai.** Nesenai Londone išėjo iš spaudos Marjorie Boulton knyga „The Anatomy of Prose“ (Routledge and Kegan Paul), kurioje autorius analizuoja paprastą ir puošnų stilių. Savo samprotavimus M. Boulton paillustuoja ištraukomis iš Jonathano Swifto, Dan. Defoe, Jawaharlalo Nehru ir Somerset Maughamo raštų. Knyga įdomi ir naudinga tiems, kurie įdomiausi stiliaus aktualijomis.

• **Kompoz. St. Šimkaus** kūrinys „Oželis“, verstas į anglų kalbą A. Gavelio, buvo išpildytas per ABC Adelaidės radijo stotį, Australijoje. Kūrinį išpildė kamerinis ansamblis „Adelaide Singers“, diriguojamas Norman Chinner.

• **Legendo ir pasakojimai apie Kūdikių Jėzų.** Tą knygą vertė kun. Kulikauskas, MIC. Iš spaudos išėjo 1919 m. — prieš 35 metus. Joje surinkti vaizdeliai ir legendos iš įvairių tautų apie Kūdikių Jėzų. Knyga turi 144 psl. Išleido T. T. Marjionai.

A — ACME ROOFING, HARDWARE & PAINT CO.

Be kokios rūšies stogas uždedamas ir pataisomas. Dumtraukiai pagaminami, pataisomi ir „tuckpointed“. „Gutters“ ir „downspouts“ įtaisomi, pataisomi, dažomi.
Pilnai apsidraude, darbas garantuotas. Krautuvas atdaros kasdien, sekmi. ir šventad. nuo 7 v. r. iki 10 v. v.

LAwndale 1-6047
3925 ROOSEVELT ROAD

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.

Telef. Lafayette 3-3085
Gamina juostas, takelius, juosteles, pagavas vardinį, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygas.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
R. KALNENAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-oji klasė, durys po kairę, art 63-oji gatvė ir California Ave.)
duoda trenirynis prieš karą baigęs Chicago universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI — ANKETOS — LAIŠKAI

Kviečiame Jus...
pradėti taupyti pinigų su mumis, kur jūsų kaimynai taip saugiai ir pelningai be pritraukos nuo 1922 metų.

Kreipkitės į mus...
dėl paskolų ant namų su 100% atmokėjimo privilegijomis.

RAŠTINĖS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 iki 5
Pirmadieniais nuo 9 iki 8
Šeštadieniais nuo 9 iki 1
Treniradniais uždara visą dieną.
Patarnautojos kalba lietuviškai

• **Daugeriopos JAV!** Amerikoje yra apie 2,855 R. Kat. bažnyčių, kuriose pastoracija vedama ne anglų, arba tik dalinai anglų kalba. Panašiai yra ir su kitomis krikščioniškomis ir orientališkomis šventyklomis. Tautiniai kultūriniai įstaigų apseminčių be anglų kalbos, neįmanoma nei suskaičiuoti. Išleidžiami 973 periodiniai — 46 kalbomis — leidiniai. Kas savaitę perduodama 26 kalbomis apie 300 radijo transliacijų. Teisingai E. G. Payne pastebi, jog tų tautinių grupių prigimtys, būdai ir asmenybės yra išaugę iš skirtingų nuo anglų kultūrų ir dėl to veiksmingo kultūrinio perteikimo metodas reikalauja, kad jų paveldėjimo pagrindai būtų apsaugoti ištisoms kartoms. Žinomas filoz. W. James dar pastebi, kad nors ir nedaug skirtingumų yra tarp vieno žmogaus ir kito, tačiau tas mažas skirtingumas yra didžiausias svarbus ir vertingas.

• **Prof. K. Pakštas** dėstys Lietuvos istoriją ir geografiją. Washingtone įsteigtoje lietuvių mokykloje. Lietuvių kalbą dėstys E. Balienė, o tikybą kun. J. Znotinas.

• **Solistė Lillian Miskavich**, 22 metų, baigusi augštesniąją komercinę mokyklą Worcester, Mass., yra mėgiama publikos koncertuose. Ji turi gražų balsą.

• **Konst. Kalinauskas**, vienas iš 1863 m. sukilimo vadų, 1864 m. sušaudytas Vilniuje.

• **Skulptorius P. Rimša** gimė 1881 m. lapkričio mėn.

LIETUVIŠKI SALDAINIAI

KAUNAS, VILNIUS, PALANGA VARDAS SOKOLADINIAI
VAISINIAI, SALTMETINIAI, KARVUTĖ ir kitokios rūšys

Vartotojai reikalaukite visose lietuviškos maisto krautuose. Prekybininkai užsakykite tiesiai iš gamyklos.

Mr. Stasys Petrauskas, 838 W. 33rd Pl. Chicago 8, Illinois

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe. Dievui leidžiant jie darysios ir Lietuvoje. Jie veda mokyklas: redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Paslaukokite Dievo tarnybą; darbuokitės po Panelės šventosios vėliava; stokitės į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novitų vedėjui. Laikite pažymėtus kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laiką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuose, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pagėdaujami moką kokį amatą. Norintiesiems pamokti kokio amato bus sudaryta proga.
Paukuokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelės šventosios vėliavai. Susirąšykite su noviciato vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užduokite mokslo.
MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

DIENRAŠTIS MĖNESIUI NEMOKAMAI!

Didelis šių dienų įtempimas, karo ir kitos galimybės verčia visus atsidėti sėkti kasdienius įvykius. Tam reikalingi dienraštis darosi būtinybė.

Šiais metais sušūna 50 metų kaip iškovota spaudos laisvė. Tas jubilėjus tebūnie minimas šūkiu: kiekvienose lietuviškuose namuose „Lietuviškas“ laikraštis, o šiuo metu — lietuviškas dienraštis. Dienraštis „Draugas“, pats švedamas 40 m. sukaktį nuo įsikūrimo Chicagoje, daro iš savo pusės auką: naujiems skaitytojams siūsiame dienraštį per mėnesį laiko nemokamai, tik malonėkite atsiųsti adresą savo ar kito kuro tuo interesuojasi.

„Draugas“ yra sutelkęs art 1,000 bendradarbių, korespondentų ir informatorių, kas šeštadienį duoda mokslo, meno, literatūros priedą, turi specialius skyrius: moterų, jaunimo (ateitininkų, skautų, studentų), sporto, sveikatos patarėjų; kasmet duoda \$1,000 premijos geriausia romanui ir paskiau atkarpoje spausdina rinktinis kūrinys.

„Draugas“ turi savo bendradarbius Kanadoje, Kolumbijoje, Venecueloje, Brazilijoje, Argentinoje, Čilėje, Švedijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje, Prancūzijoje, net ir Australijoje.

Imdami nemokamai „Draugą“ mėnesiui Jūs niekuo neįsipareigojate, o turėsite progos susipažinti su geriausiu lietuvišku dienraščiu. Jei „Draugo“ dar neskaitote, atsiųskite savo adresą, o taip pat adresą avo pažįstamui, kurio jo dar neskaito ir mes per mėnesį laiko „Draugą“ siūsiame be užmokečio.

DRAUGAS
2334 South Oakley Avenue
CHICAGO 8, ILLINOIS

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ

Stasys Dapkus
3255 S. Union Ave. Tel. CA 6met 5-1127
Pritrys mechanikas, turis moderniausius įrankius gerai ir nebrangiai pataiso, laisvą ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benzina ir alyvą. Dirbtuvė yra 3231 Lowe Ave. Pražiūti reikia iš lėlos. Kas negali atvažiuoti į dirbtuvę, skambinkite telef. sustarimui.

P. & J. JOKUBKOS
Laikrodžių, Brangenybių, Radijo, Televizijos Krautuvė
(Buv. Kass-Kazakausko krautuvė)

1. Sužiedotųjų ir vedybiniai deimantiniai žiedai, 2. Laikrodžiai, 3. Sidabro peilių, šaukučių ir šaukštų komplektai, 4. Foto aparatai, 5. Piniginės, 6. Zenith, Dumont ir G. E. televizijos ir Zenith, G. E. ir Bulava radijos, 7. Televizijos ir radio lemputės, 8. Žaislai ir rašymo reikmenys. Elektriniai indai.
Laikrodžių ir televizijos aparatų taisymas
4102 Archer Ave., Chicago 32, Ill., Tel. LAf. 3 8617

GERIAUSIA SIŲ METŲ KNYGA

Jūs galite perleisti daug knygų ši metą, bet Jūsų District Savings knygtelė yra ta, kuri jums duos daugiausiai pasitenkinimo ateityje.
Skaitysite džiuginantį atpasakojimą jūsų District Savings knygtelėje. Jos puslapiuose matysite kaip jūsų sutaupos auga jūsų ir jūsų mylimųjų apsaugai. Joje rasite žingsnis po žingsnio atžymėtą progresą link jūsų užsibrėžto finansinio siekio.
Ir atmintkite, jūsų knygtelė jums parodo kaip District gausūs dividendai deda pinigų į jūsų sąskaitą du kartus į metus.

DISTRICT SAVINGS
and LOAN ASSOCIATION
3430 South Halsted Street
Phone: Cliffside 4-0104
JOSEPH M. MOZERIS, Secretary
Serving Chicagoland Since 1897

DINE JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metal toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

K. GASIŪNAS MOTERŲ RŪBŲ SIUVEJAS
Pirma moteriškų kostiumų ir paltų užsakymas. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. Rpublic 7-6329

NELAUKITE, NES —
rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šlap ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parpintų jums polišą per mūsų kompaniją. Nekaimel istikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURA. CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
„Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters“

O'MALLEY and McKay, Inc.
222 W. Adams St. Room 1043
Telefonas CEntal 6-5208

ŽIŪRĖKITE Kas Yra Mūsų Pirkėjai!

Geriausi žmonės — kaip eiliniai, taip ir profesionalai — iš arti ir toli lanko

METRIKIŲ FARM FOOD CO. KRAUTUVĖ
1804 West 47th Str. Arti Wood Str.
Telef. YArds 7-8393
VYRIAUSIA LIETUVIŠKŲ VALGIŲ BOSTINĖ

JUDITA Metrikaitė
SURIŲ KARALAITE

KULTŪRINĖ KRONIKA

• **"Ateities Spinduliai".** Tai Petrų 1917 m. pradėjus eiti Rusijon pabėgusių moksleivių ateitininkų mėnesinis žurnalas. Kaune ėjęs "Ateities Spindulių" formato. Ėjo tik dvejus — 1917 — 1918 — metus. Pradžioje ėjo Petrų, o vėliau — Voroneže. Išėjo viso 18 numerių, dvilypių — 9, po 64 psl. Bendradarbiais buvo: L. Bistras, kun. Ig. Česaitis, kun. M. Krupavičius — Gabr. Tautiš, kun. Adolfas Sabaliauskas-Zalčia Rūta, kun. Vincas Mykolaitis-Putinas, Bronė Buivydaitė-Tyrų Duktė ir kiti. Be to, platus recenzijų skyrius. Gera ir žurnalo kalba, kuriai talkininkavo prof. Jonas Jablonskis-Rygiškių Jonas. Redagavo Petras Radzevičius ir kiti.

• **Zapyškio senoji bažnyčia** Lietuvoje, dažnai vaizduojama lietuvių dailininkų kūriniuose ir foto montažuose, esanti potvynių nugriauta.

• **Jonas Vaidėlys** dažnai patiekia kultūrinės kronikos žinių.

• **Dail. Petras Kačerauskas**, Beverly Shores, Ind., buvo sunkiai sužeistas.

• **Mindaugas** užėmė Lietuvos sostą 1242 metais.

• **Jonas Brazdžionis** atsiuntė puošią mokslinių žinių.

• **Ernest Hemingway**, 55 metų, gimęs Oak Park, Ill., parodė kūrybinę galią ir naują stilių modernioje literatūroje, laimėjo 1954 metų Nobelio literatūros premiją \$35,000 už romaną "Senis ir jūra" (The Old Man and the Sea).

Rašytojas Ernest Hemingway ilgai gyveno užsienyje: Ispanijoje, Prancūzijoje. Jis daug keliauja; paprastai grįžęs iš kelionių sustoja savo ūkyje, netoli Havanos.

1954 m. sausio mėn. rašytojas Hemingway ir jo žmona, skrisdami lėktuvu per Afrikos džiungles, vos išvengė mirties. Svarbieji kandidatai į 1954 m. Nobelio premiją buvo Islandijos rašytojas Laxness, graikas Kazantzakis ir prancūzų Camus. Rašytojas Hemingway išsireiškė, jog jis būtų balsavęs premijai už rašytoją Carl Sandburg.

Be minėto "The Old Man and the Sea", Hemingway yra dar šie veikalai: "A Farewell to Arms", "For Whom the Bell Tolls", "The Snows of Kilimandjaro".

• **Prof. Adolf Kindermann**, dėstęs kunigų seminarijoje Bad Koenigstein, Hessene, patiekė duomenų, kad katalikų dvasininkai anapus geležinės uždangos pamažu išmirsta, nes naujų neparengiam.

Religiniai persekiojimai Rytinėje Europoje, profesoriaus žodžiais, yra daugiau kruvini negu Dioklecijono, Romos imperatoriaus laikais (284 — 305).

Prof. A. Kindermann yra Rytinės Europos religinių reikalų žinovas. Kunigų seminarijas uždarius, nebėra dvasininkų prie auglio, o be to, ir senieji dvasininkai persekiojami, kalinami ir mariniami, — pareiškė profesorius.

• **Kritiko Malcolm Cowley** neseniai pasirodžiusi knyga "The Literary Situation" patiekia daug pesimistiškesnį JAV rašytojų vaizdą, negu mes linkę ji susidaryti.

Cowley rašo, kad šių dienų JAV rašytojas yra linkęs priduoti stereotipiskus romanus, kurie turi sustingusias aruhtektūros formą. Norint pasida-

O VIS DELTO

Perkant šveicarišką laikrodį, rašomą, siuvamą mašiną ar ką nors kitą, apsimoka pasiteirauti pas J. KARVELI, 3322 So. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-0677.

Paverętoje Lietuvoje

• **Meninė forma** įvilkta bolševikinė agitacija. Bolševikai giriasi ateinančiais metais surošią "tokią dainų šventę, kurios dar niekada nėra buvo buržuazinėje Lietuvoje". Tačiau š. m. rugsėjo 9 d. "Tiesa" savo vedamajame pati prisipažįsta, kad tai dainų šventei toli gražu nerūpės kūrybinis dainos meno pademonstravimas. Tai bus tik meninė forma įvilkta bolševikinė agitacija. Ir pati "Tiesa" pripažįsta, kad į minimąją šventę bus suvaryti ne 30,000 dainininkų, bet tik "saviveiklininkų", kurie "laukia iš rašytojų ir jų kompozitorių naujų dainų". Atseit, senosios skambios mūsų liaudies dainos ar mūsų kompozitorių sukurti kūrinių šios rūšies "saviveiklininkams" viešai demonstruoti netinka. Jiems reikia tokių dainų ir muzikos, tokių kūrinių ir tokių "meninės saviveiklos", kuri "auklėja darbo žmones komunistine dvasia, ugdo kilnius tarybinio patriotizmo, tautų draugystės jausmus, pasididžiavimą mūsų brangiąja socialistine tėvyne". Jeigu N. Lietuvos laikas visus į tokias šventes suvažiuosius piliečius kas nors būtų apšaukęs "meno saviveiklininkais", tai jų jau tada ir niekieno varu nevaromų susirinkdavo gausiau, negu dabar viešai skelbia apie savo "saviveiklininkus" bolševikai.

• **"Dailės" kombinato** dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

• **Drabužių gamybos** kombinato dailiosios tekstilės audėjos Kaune pagal planą turi gaminti audinius su tautiniais raštais. Jų pagamintais dekoratyviniais audiniais buvo papuotus LTSR paviljonas žemės ūkio parodoje Maskvoje. Jos išaudė drabužius operos ir baletu pastatymams: Juzeliūno "Ant marių kranto" ir Račiūno "Martytė". Paruošė drabužius liaudies dainų ir šokių ansamblui, Sedos rajono "Lenino" kolūkių ansamblui ir visai eilei kitų "saviveiklos kolektyvų". Šios dailės kombinato pagaminti tautiniai dekoratyviniai audiniai pažįstami taip pat plačiai Pabaltijo kraštuose:

ju galima matyti Rygoje, Tartu ir kitur. Dabar audėjos turi pagal planą išaudyti drabužius dainų šventei. Skelbiama, kad daug naujų raštų sukūrė tekstilės įmonės dailininkai, kurių vyriausiasis yra Šalimon.

• **Kauno muzikinis teatras** savo sezoną pradėjo italų kompozitoriaus Cimarozos opera "Slaptos vedybos". Dramos trupė ruošia naują sovietinio dramaturgo Lavreniovo pjesės "Lūžis" pastatymą ir numato pastatyti Griciaus "Mūsų pažįstamus". Teatro muzikinė trupė paruošė Bielazaro muzikinę komediją "Auksinės marios".

• **Operos ir baletu teatro direktoriaus Z. Paulausko** pareikšimas. Vilniaus radijas š. m. spalio 17 d. paskelbė operos ir baletu teatro direktoriaus Z. Paulausko pareikšimą, kad šiuo metu teatro kolektyvas ruošiasi gruodžio viduryje pastatyti Chrienkovo operą "Audroje", kurią stato J. Grybauskas, o diriguos — teatro vyr. dirig. Altermanas. Siemot tapat numato pastatyti pagrindiniai atnaujintą Delibo baletą "Copeliją", o ateinančiais metais duoti jo operą "Lakmė" ir pastatyti Gulak Artimovskio liaudinę komišką operą "Zaporožietis už Dunojaus".

• **Kipro Petrausko 70 metų** sukakčiai atžymėti numatyta kapitališkai atnaujinti Verdi operą "Otello". Ją režisuos ir svarbiausią partiją dainuos pats suaktuvininkas. Tar. Lietuvos 15 m. metinėms atžymėti ruošiamas J. Indros baletas. Kitų metų pabaigoje numatyta pastatyti Vyt. Klovos nacionalinė istorinė opera "Pilėnai". Jai paruošti "išrinkta spec. brigada".

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir dėl kitų išsokių papuošimų.

3443 West 63rd Street

Tel. PRospect 3-0833 ir PR 8-0834

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir nakintis miegoti, nes jų užsiseenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tai niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydymo ointmentas palengvins jūsų skaudėjimą ir gelsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taip pat nuo skaudžių nudegimų. Jos taip pat pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taip pat pašalina perskėlimą ligos vadinamos ATLETIC FOOT, su stabdo džiūvinimą odos ir perplėšimą tarpinių. Yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios, suskilusios odos dedirvinį, odos išbėrimų ir t. t. taip pat tinkamas vartoti vaikams kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Jis yra geras gydymas nuo išvirsnių odos ligų LEGULO Ointment yra parduodamas po 75 ct., \$1.25, ir \$3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse — Milwaukee, Wisc. Gary, Ind. ir Detroit, MI chigan arba rašykite ir atsiskite Money order į:

LEGULO, Department D.

5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

SEPUTIS

LEGULO, Department D.

5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

SEPUTIS

LEGULO, Department D.

5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

SEPUTIS

LEGULO, Department D.

5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

SEPUTIS

LEGULO, Department D.

5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

SEPUTIS

1955 metų

TELEVIZIJOS

RADIJO APARATAI SU FM

— FONOGRAFAI —

TV IR RADIJO LEMPAS

APARATŲ SUTAISYMAS

dirbtuvėse ir namuose atliekamas

patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir

šėras patarnavimas garantuotas.

DAINA TELEVISION

sales - service

3130 S. Halsted, Danube 6-6887

CONRAD'S — FOTOGRAFAS

(Lietuvis)

Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė — vestuvės. Jau navedžiamas duoda puikų ir brangų dovaną. Sąžiningas ir gražiai atliktas darbas.

414 WEST 63rd STREET

Tel. Eng. 4-5883 arba Eng. 4-5840

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.

Tel. SE. 3-2146 arba BI. 7-7075

1885 CANALPORT

Moterų GYVENIMAS

Redaguoja ST. SEMENIENE, 3130 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. DAnube 6-6887; Virginia 7-0618

No. 21
No. 79

Br. Biržiškienės jubilėjus

VER. KULBOKIENĖ, So. Boston, Mass.

Šių metų spalio 1 d. suėjo 75 metai vienai iš senesnių kartos veikėjų, kultūrininkų — Bronislavai Šėmytei-Biržiškienėi, prof. Mykolo Biržiškos žmonai.

Gražus tai būtų laiko tarpas, esant normalioms gyvenimo sąlygoms. Tačiau, pažvelgę praėjusio, matome, kad Br. Biržiškienės gyvenimo laikas sutampro su pačiais audringiausiais mūsų istorijos metais (rusų prie spauda, I Pasaulinis karas, lenkų persekiojimai Vilniuje, II Pasaulinis karas, ir galiausiai — tremtis). Tad ir jos gyvenimo kelias buvo kovos kelias.

Bronė Šėmytė — tikroji Vilniaus dukra. Gimė Vilniuje 1879 m. spalio 1 d. susipratęsio Lietuvos šeimoje. Vilniuje Bronė praleido vaikystę ir jaunystę; ten ji išėjo pradžios mokslo; 1898 m. baigė Marijos mergaičių gimnaziją ir Vilniuje įstūmė į visuomeninę bei politinę veiklą. Kadangi anais laikais buvo manoma, kad moterims augstasis mokslas nereikalingas ir moterys studijuoti universitetuose neturėjo teisės, tad Br. Šėmytė įstojo į augstuosius Leshafto kursus Petrapilyje, kur 1906 — 1907 m. studijavo gamtos mokslus. 1907 m. Br. Šėmytė ištėkėjusi už Mykolo Biržiškos, grįžo vėl į gimtąjį Vilnių ir ėmėsi darbo. Anais laikais išmokslintų moterų buvo nedaug, dėl to ypač vertinamos buvo moterys, kurios ne tik tai buvo išlavintos, bet taip pat turėjo visuomeniniame darbe patirties. 1922 m. vasario 6 d., kada Myk. Biržiška su kitais 20-čia lietuvių buvo išstremtas iš Vilniaus į Lietuvą, Br. Biržiškienė su vaikais pasiliko Vilniuje. Tačiau neilgam — nuolat persekiojama lenkų valdžios, tų pačių metų rudens išvyko pas vyrą į Kauną. Gyvendama Kaune, Br. Biržiškienė nepamiršo Vilniaus. Didžiąją dalį savo visuomeninio darbo skyrė Vilniaus laisvinimo reikalams. Vos tik atgavus Vilnių, 1939 m., Br. Biržiškienė su visa šeima vėl grįžo ir apsigyveno Vilniuje. Artėjant rytų siaubui, 1944 m. liepos 13 d. su skausmu teko palikti Vilnių ir vykti į vakarus. Pradžioje sustojo Vienoje, vėliau 5 metus išgyveno Vokietijoje labai sunkiose sąlygose; keliaudama iš vietos į vietą patyrė bado, šalčio ir bombardavimų. 1949 m. su vyru atvyko į Ameriką ir apsigyveno Kalifornijoje Los Angeles mieste.

Šeimyninis Br. Biržiškienės gyvenimas

Apie šeimyninį Biržiškų gyvenimą pasakoja ministeris K. Balutis "Britanijos Letuvyje" prof. Myk. Biržiškos 70 m. jubilėjaus proga, prisimindamas pirmąją pažintį su Biržiškų šeima Vilniuje 1920 m. Pradžioje apibūdins profesorius, apie Biržiškienę sako: "O ji pasirodė man gelele visai iš kitos pievelės: grakšti, žvali, dinamiško būdo — tikra amazonė, kokių tals laikais mums ir reikėjo ideologinėse kovose su lenkais Vilniuje. Tik stebėjau, kaip likimas sukinkė vienam gyvenimo vežimam taip skirtingus būdus. O vežė jie tą vežimėlį taip Vilniuje, taip Kaune (kaip tuo turėjau progos vėliau įsitikinti) nepaprastai gerai".

Kad ir darnus buvo Biržiškų šeimyninis gyvenimas, tačiau dėl politinių persekiojimų ir kitų priežasčių turėjo didelių su-

krėtimų. Štai 1922 m. sausio mėn. prof. Myk. Biržiška su 20-čia lietuvių buvo suimtas lenkų valdžios ir kaltinamas krašto išdavimu. Grėsi mirties bausmė. Tik Tautų Sąjungai įsikišus, buvo išstremtas į Lietuvą. Išstremus profesorius, Biržiškienė pasiliko Vilniuje su mažame-tėmis dukrelėmis.

Sunkios I Pasaulinio karo ir pokarinio meto gyvenimo sąlygos neabejotinai atsiliepė vaikų sveikatai. Kada medicinos pagalba atrodė bejėgė, jieškota išgelbėjimo maldos ir neapsirikta. Kaip prof. M. Biržiška pasako viename "Draugo" numeryje, po to yra įvykęs dvasinis pasikeitimas Biržiškų pasaulėžiūroje.

Br. Biržiškienė (viduryje) tarp lietuvių studentų 1936 m.

Pedagoginis darbas

Mokytojos darbą Br. Biržiškienė dirbo nuo 1915 — 1922 metų, dėstė Vilniaus lietuvių pedagogijos kursuose, vėliau mokytojų seminarijoje, kur buvo paruošta šimtai mokytojų, netikta Vilniaus kraštui, bet ir atsikuriantiai Lietuvai. Be to eilę metų mokytoja Vilniaus lietuvių gimnazijoje, auklėdama būsimą lietuvių šviesuomenę.

I Pasaulinio karo metu atsirado daug našlaičių, kuriems Vilniuje buvo įsteigta keletas prieglaudų. Vieną tų prieglaudų, "Žiburėlio" vardu, keletą metų globojo Br. Biržiškienė.

Spaudos darbas

Jaunystėje Br. Biržiškienė, suėjusi į pažintį su lietuvišiais veikėjais socialistais, įstūmė į kultūrinį bei politinį darbą. Tuo metu liet. socialdemokratų leido Vilniuje laikraštį "Skardą". Br. Šėmytė buvo kurį laiką to laikraščio atsakinga redaktorė. Kartą tarp kitko "Skardė" buvo išspausdinta Antrosios Dūmos atsaukimas; tai nepatiko carui, ir Br. Šėmytė buvo patraukta atsakomybėn, jai buvo iškelta byla. Br. Šėmytė turėjo slapstyti. Tuo metu išvyko į Petrapilį studijuoti. Tik ištėkėdama pakeitusi pavardę, išdrįso grįžti į Vilnių, nors policijos ir tuomet dar buvo sekama. Be "Skardo" ir Br. Biržiškienė bendradarbiavo ir kituose laikraščiuose, kaip "Žarijose", "Visuomenėje", "Vilniaus žiniose", "Naujojo Romuvoje", "Mūsų Vilniuje" ir kt.

Laisvai vartodama lietuvių, lenkų ir rusų kalbas, rašė taip pat ir tomis kalbomis ir "Echo", "Litva". Norėdama supažindinti lenkišką kalbančių visuomenę su lietuvių literatūra, išvertė į lenkų kalbą J. Bilūno "Liūdną pasaką". 1921 m. išspausdino "Gramatiką ruskago jazyka dla litowcow".

Visuomeninė veikla

I visuomeninį darbą Br. Biržiškienė įstūmė pačioje savo jaunystėje, uoliai dalyvaudama įvairiose organizacijose Vilniuje, Petrapilyje ir Kaune. 1921 m. sausio 30 d. buvo išrinkta į III-įjį Laikinąjį Vilniaus lietuvių komitetą, kuriame pradžioje buvo narė, o vėliau vicepirmininke. Lenkams išstremus prof. M. Biržišką iš Vilniaus, Br. Biržiškienė perėmė visą jo organizacinį darbą. Buvo organizuojami protestai prieš lietuvių suėmimus ir tremimus iš Vilniaus. Tuose protestuose su kitais pasirašo ir Br. Biržiškienė. Tačiau ir pati neišvengė lenkų kėlėjimo. 1920 m. lapkričio 23 d. lietuvių kareiviams pabė-

gus iš lenkų nelaisvės Vilniuje, lenkai suėmė Laikinojo komiteto narius ir kai kuriuos lietuvių gimnazijos mokytojus, jų tarpe ir Br. Biržiškienę, kaltindami juos padėjus kareiviams pabėgti. Be to, daugeliu atvejų yra išgyvenusi lenkų daromas kratas anais laikais; ypač ištremus prof. M. Biržišką, policija

Lietuvaitė Havajų salose

JUOZAS PRUNSKIS

Ji tokia nedidelio ūgio, gyvų akų, su šypsena veide. Jai tinka ta balta kepuraitė su spinduliais aplinkui. Ji dėvėjo baltą drabužį, su išsiūtomis dvie-mis meile liepsnojančiomis širdimis — Jėzaus ir Marijos.

Ji — mokytoja. Jos vardas Anelė Gurskytė. Buvo toks, kai ji išvažiavo iš Lietuvos, iš Marijampolės. Dabar jos vardas — sesuo Teresita, narė švenčiausio Jėzaus ir Marijos širdžių kongregacijos. Pas ją nuvežė mane Itn. J. Balsis, kurio vaiką ji moko.

— Kaip patekote į Havajus? — paklausiau jos.

— Norėjau būti misionierė ir atsiuntė čia. Aš įstojau į vienuolyną su tuo troškimu — būti misioniere. Jau 20 metų, kaip esu Havajuose, ir vis d'rbu mokykloje nuo to laiko, kai išmoka angliškai.

— Kaip patinka Havajai?

— Patinka. Čia graži gamta: kalnai, okeanas, gėlės, žalumynai, įvairūs medžiai.

— Kaip atrodo Havajų vaikai?

— M'šins visokių tautų. Net nežinau, kiek tautybių turiu savo klasėje. Havajiečiai nėra prapratę daug dirbti, tai ir moksleiviai lengviau viską ima. Jie jaučiasi per daug laimingi, jiems rūpi žaisti, ne dirbti ar moky-tis. Tai sunkiau juos kontroliuoti, bet vis dėlto jie pasiduoda auklėjimui, yra draugiški, gražiai elgiasi su kits kitu.

nuolat tikrino ar jis nesilanko pas Vilniuje likusią šeimą.

Atgavus spaudą, lietuvių kultūrinis gyvenimas smarkiai pagyvėjo. Buvo sudarinėjamos vaizdintojų mėgėjų grupės, kurios paruošdavo vaidinimų. Br. Biržiškienė, turėjusi vaidybinių gabumų, taip pat vaidindavo vienoje grupėje, susidariusioje prie "Rūtos" klubo.

Po vyro išstremimo, lenkų administracijos spaudžiamą persikėlusį į Kauną, netrukus įjungė į visuomeninį darbą. Ten ji buvo 4 metus "Kūdikų gelbėjimo d-jos" pirmininke, Lietuvos Moterų tarybos vicepirmininke. Tačiau Br. Biržiškienė širdis visada krypo į Vilnių. Ne tikai ji ilgėjosi Vilniaus, bet įsijungė į kovą už jo laisvę, talkindama darbe Vilniui Vaduoti. Tačiau ir pati neišvengė lenkų kėlėjimo. 1920 m. lapkričio 23 d. lietuvių kareiviams pabė-

mus iš lenkų nelaisvės Vilniuje, lenkai suėmė Laikinojo komiteto narius ir kai kuriuos lietuvių gimnazijos mokytojus, jų tarpe ir Br. Biržiškienę, kaltindami juos padėjus kareiviams pabėgti. Be to, daugeliu atvejų yra išgyvenusi lenkų daromas kratas anais laikais; ypač ištremus prof. M. Biržišką, policija

— O kaip Havajų žmonės laiko seselių atžvilgiu? — Jie gerbia, parodo daug nuoširdumo. Tai jaučiama ir vaikuose ir dėl to seselės daugiau su jais padaro, kaip pasauliečiai mokytojai galėtų padaryti. Havajiečiai yra religingi, taigi jų vaikai.

— Ar nepasigailstate Lietuvos?

— Negali savo šalies užmiršti, ypač buvo gaila, kai teko iš Lietuvos išvykti. Ir dabar visada domiuosi Lietuva. Kartais randu žinių apie Lietuvą Havajų laikraščiuose, daug sužinau iš "Laivo", kurį man seserys kazimierietės užsakė prieš trejetą metų. Kartais žinių apie Lietuvą atsiunčia mano sesuo iš Prancūzijos, kur ji yra vienuolė toje pačioje mūsų kongregacijoje. Ji atsiunčia iškarpu iš "La Croix".

— Kaip Jūs sugalvojote stoti į vienuolyną?

— Nuo dviliks metų pana-rau būti misionierė, kai perskaičiau apie tėvo Dominian gyvenimą, apie tėvą Pro ir, kai perskaičiau šv. Teresės gyvenimą, man ir k'lo tas noras. Sulaukusi 18 metų, nuėjau į keturias lietuvių vienuolynus, vieną po kito, ir viršininke, mane pamačiusios, vis pasakė, kad aš neatrodau esanti geros sveikatos, ne man vienuolynas. Tada joms pasakiau, kad išvažiuo-siu kur toli toli.

Tačiau nežinojau jokio vienuolyno užsieny. Kartą mano

Danutė Liptiūtė

Maldų Malda

Ir sūtemos, ir vėjas, dargana,
ir speigo kaulėta ranka,
ir lietūs skanding namus,
ir siaubas šmėkliškas žvarbus —
man tik atodūsiai gibus!

Ir skundo ašara sodri,
apvilto aimana grasi,
benamio ilgesys šilojų,
likimą keikiančio, rytojų —
man tik atodūsiai, kartoju.

Gi juokas kūdikio blakstienų —
lyg žiburyš tėvynės kiemo,
giesmė kryžiaus dienų drėgna,
rarotais deganti aušra —
man jis — maldų malda.

sesutė parėjo iš choro praktikos su drauge, kuri buvo juodai apsilvikiusi, išėjusi iš vienuolyno. Ji pasakė pasistengsianti išvažiuoti į kitų šalių vienuolyną. Po kiek laiko ji gavo atsakymą, kad gali atvažiuoti. Tada aš paprašiau motiną leisti važiuoti ir man drauge. Motina sutiko, ir taip abidvi išvažiavome.

Nuvažiavome į Olandiją ir radome 4 lietuvaites. Ten buvo tėvai jėzuitai — lietuviai. Pas juos atlikome išpažintį.

Jie mums išrašė reikalinguosius žodžius prancūziškai. Kiek pramokusios kalbos, buvome perkeltos į Paryžių.

Ten atlikome noviciatą, pirmąsias pirmas įžadus, išvažiavau į Havajų salas. Čia susitikau vieną lietuvių kunigą — tremtinį, kurs buvo atvažiavęs kuriam laikui. Taipgi buvo aplankyti vienas lietuvių karo kapelionas, o paskiau — vienas lietuvis kareivis, kurs papasakojo apie mane seserims kazimierietėms, ir jos atsiųsdavo man lietuviškų laikraščių.

Mano dar viena sesuo, tremtinė, pasiekė Venecuėlą ir su ja susirašome. Ji taip ilgisi Lietuvos.

— Dažnai prisimenate Lietuvą?

— Kaipgi. Dieną ir naktį už ją meldžiuosi. Žinoma, grįžti į Lietuvą man beveik nėra vilties, nes ten nėra mūsų kongregacijos namų, bet Lietuva man visada pasiliks arčiau širdies.

— Koks Jūsų dabar didžiausias troškimas?

— Būti šventai.

— O ką palinkėtumėte tremtyje esantiems lietuviams?

— Turėti gyvą tikėjimą Dievu. Tai bus jų moralinė parama.

Paskui ji įdėvė man keletą suvenyrų: jos mokinių iš kokios palmės riešuto padarytą dėžutę, iš medžio išdrožtą havajiečių laivuką, modelį gitaros, ir dar rūtų šakelę, giminių jai atsiųstą iš Lietuvos. Suskam-bio vienuolyno varpas ir jau pakilau išeiti. Ji pratarė:

— Ar neaplinkytumėte mūsų koplytėles. Aš ją puošiu... — Jūs ją puošiate, — pakartoju.

— Taigi. Visur mūsų vienuolynų lietuvių paskiria koplytėlę puošti. Sako, lietuvių turi neblogą skonį.

Koplytėlė buvo tokia rami, Daugybė žiedų mirgėjo altoriuose, o prie krotelių meldėsi keturios baltai apsidėjęsios seserys.

Jos adresas yra šis: sister Theresa, St. Patrick school c/o Sacred Hearts Acad. HONOLULU 16, HAWAII.

* Rašytoja Simonaitytė, gautomis iš okupuotos Lietuvos žiniomis, irgi išrinkta į naująją Lietuvos "tarybinę rašytojų" sąjungos valdybą. Ši iš Klaipėdos krašto kilusi rašytoja ir savo laiku pirmoji laimėjusi Lietuvos valstybinę literatūros premiją anksčiau keliais atvejais buvo sovietinių kritikų barama.

ETIKETAS

Sūris su pyragu

Kl. Kai sūris paduodamas su pyragu, ar galima paimti gabaliuką sūrio su pirštais, ar turėti būti valgoma su šakute?

Ats. Nėra taisyklės, kaip turi būti valgoma, su pirštais ar šakute. Kaip patinka ir patogiau, taip pasirenkama.

Valgymo įrankiai ledams

Kl. Vakar vakare aš susiginėjau su savo sužadėtinu, kokią įrankį vartoti, valgant ledus. Aš sakiau, kad leidžiama valgyti su šakute, o jis sakė, kad tai neteisinga — visados buvo valgoma su šaukšteliu. Mada net susilažinome. Kuris mudvių yra teisus?

Ats. Šakutė yra taip pat teisingai, kaip ir šaukštelis, bet šaukštelis yra dažniau vartojamas. Faktiniai, padengiant stalą, šakutė yra retai padedama, nebent, kaip priedas prie šaukštelio.

Arbatos maišelio pašalinimas

Kl. Ar tikslu, panaudojus arbatos maišelį puodelyje, padėti ant lėkštelės krašto? Jei ne, kaip teisingai pašalinti?

Ats. Reikia maišelį su šaukšteliu išimti iš puoduko ir padėti į šeimnininkės paruoštą tam tikslui indą. Jei šeimnininkė neturi tam tikslui paskyrus indo, tada reikėtų su šaukšteliu išspausiti puoduko viduje ir padėti ant lėkštelės.

S. L.

Makaronų patiekalai

STEFANJA STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Itališki spageti (spaghetti) Spageti gaminti yra daug būdų. Ir nėra būtina juos valgyti kartu su jautiena (beef steak) ar kita kuria nors mėsa. Italas dažnai juos išverda lauke, virš ugnies pakabinęs katiliuką. Visi kiti priedai ar indai jam visiškai nesvarbu, nes jam spageti, kaip tokie, yra neapmainomi. Tad pamėginkime ir mes šio patiekalo pasigaminti.

1. Spageti su sviestu ir džiovintais sūkais

Spageti neperpinkštai išvirti druskos vandeny. Kai jau pakankamai pavirę — supilti į šiltą, pripilti šaltu vandeniu ir leisti nuvarvėti. Supilti į karštą pusblūdį, pabarstyti tarkuotu sūriu. Keptuvėje sviestą kapinti su (trupučiu) pyrago džiovintais ir šiuo apipilti spageti.

2. Spageti su riešutų padažu Spageti, kaip anksčiau minėta, išvirti. Vieną mažą skiltelę česnakų ir 1/2 arbat. šaukštelio kapotų petruškų lapelių patroškinti 3 valg. šaukšt. aliejuje, paskui pridėti 1/2 puodelio smul-

Iš moterų pasaulio

* Rožė Mazeliauskienė, lietuviškų šiaudinukų atradėja, demonstruos šiaudinukų darymą Mokslo ir Pramonės muzėjuje Chicagoje dviejų savaitių tarpe (lapkr. 27 d. — gruodžio 2 d.). Patys muzėjus pakvietė ją demonstravimui. Ji yra žinoma Bridgeporto veikėja, senosios ateivių kartos atstovė. Tuo pačiu laiku skautės akademikės demonstruos lietuviškų juostų audimą. Tikimasi, kad E. Surklienė, žinoma audėja, parodys audimą ant didžiųjų staklių, kurios nuolatos dabar stovi minėtame muzėjuje.

* Juzė Daužvardienė padėjo daug pastangų, kad žurnalose "Peter Homes and Gardens" ir "House beautiful" būtų pavaizduotas lietuviškų šiaudinukų darymas ir jų iliustravimas. Taipgi juose pavaizduoti lietuviški tradiciniai papročiai. Gi žurnalėly "Familyliving weekly" yra įdėtos iliustracijos dviejų Augšt. Marijos mokyklos mokinių, tautiniuose rūbuose, darančių tuos šiaudinukus.

* Rūta Žvilūtė, kuriai šį pavasarį Šveicarijoje buvo padaryta sunki ir retai daroma plaučių operacija, stebėtinai gerai pasitaisė, ir po ištisų aštuonerių metų ligoninės gyvenimo, išėjo iš ligoninės. Dabar ji apsigyveno Clausthal-Zellerfeld mieste, kuris yra Harzo kalnų krašte. Jos motina, brolis ir seserys yra JAV ir Kanadoje.

* Alinos Grinienės vadovaujama lietuvių šokėjų grupė po vasaros atostogų pasirodė Vakarų Vokietijoje jau daug kartų. Vokiečių publika jaunuosius lietuvių šokėjus šiltai priima, o vokiečių laikraščiai pažymi, kad programos atliktų dalykų tarpe lietuvių šokėjų pasirodymas būnų geriausias.

* Augšt. Marijos mokyklos mokinės yra pakviestos dalyvauti televizijos programoje lapkričio 29 d. 9 val. ryto, kanalas 7, dienraščio "Sun-Times" vedamoje programoje "Women and the world". Jos prašomos pademonstruoti šiaudinukų darymą.

* Rožė Bylaitienė rūpinasi paruošti lietuvišką skyrių su įvairiais liaudies meno dirbiniais lapkričio 18 — 21 d.d. Tarptautiniame Institute Detroito įvyks tančiame turguje (Old world market).

kiai kapotų valakiškų riešutų ir dar kiek pakaitinus, įpilti 1/2 puodelio karšto vandens. Leisti užvirti ir tuoj užpilti ant paruošto spageti.

PRAKTIŠKI PATARIMAI

Norint pašalinti nuo tamsių baldų baltas dėmes, kurios atsiranda nuo vandens, reikia sugadintas vietas ištepti storai vazelinu ir palikti per naktį. Kitą dieną dėmės lengvai išsivalys.

Veidrodžių nužvilginimui puikiai tinka minkštas suglamžtas plonas popierius (tissue paper).

Apskriti megsti kabluku puodams nukelti laikykla yra ne tik gražūs, bet ir praktiški padėti po biskvitų indu ant šaldytuvo ar skardinų komplektu (miltams, cukrui, kavai ir t.t.). Tie rankdarbiai apsaugo virtuvės baldus nuo subraižymo. Parinkite spalvas, kurios derintųsi su virtuvės spalvomis.

Kad nepavargtų dulkinant kambarius — geriausia laikyti švelnų, nepalikantį pūkelių, skudurą kiekviename kambario stalčiuje. Sutaupysite žingsnius, N. Doblienė